

Omakoti

RIIHIMÄKI-HYVINKÄÄ » NUMERO 4/2026 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 18. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Remontoi saunatunnelma uudelle tasolle

Omakotitalon putkiremontin
aika koittaa väistämättä

6

Riittämätön korvausilma
on yleinen sisäilmaongelma

14

LAUNOS-SÄHKÖ oy

SÄHKÖASENNUKSET
SÄHKÖSUUNNITELMAT
SÄHKÖTARVIKE MYYMÄLÄ

Luotettava
Kumppani
AAA
Korkein luottoluokitus
Toukokuu 2016

Tehtaankatu 1, Riihimäki.
Auki ma, ke 7.30-16, ti, to 7.30-17, pe 7.30-14
Esa Eiristö 0400 965 284 • Joni Ventola 040 451 6175
info@launossahko.fi • www.launossahko.fi

MEILTÄ KAIKKI RAKENTAMISEEN JA REMONTOINTIIN

mm. • puutarhakoneet
• maantiivistäjät
• naulaimet ja naulat
• rakennustelineet
• poraus- ja piikkauskalusto
• kosteuden erottimet
• henkilönostimet 8-21 m
• Senco kiinnitystarvikkeet
• nestekaasut
SEKÄ PALJON MUUTA

Rakennuskonevuokraamo
HÄMEEN VUOKRAKONE OY

Teollisuuskatu 28, 11100 Riihimäki.
Puh. 0400 285 081 | Avoinna ark. 7-17, la 9-13
www.hameenvuokrakone.fi

Kiinteistömaailma
Riihimäki

Kutsu meidät
arvioimaan kotisi,
tehdään
muuttohaaveistasi totta!

Meiltä saat myös
asiantuntevaa
palvelua asuntosi
vuokraukseen!

Ida Raustola
vuokravastaava
044 740 7400

Saara Saranen
myyntineuvottelija
040 553 5050

Mari Metsäpirttilä
myyntineuvottelija
044 703 5600

Auvo Vira
LKV
050 325 8382

Satu Saranen
yrittäjä, LKV
040 574 9615

Katri Toivakka
laativastaava, LKV
040 840 4852

Sari Bamberg
myyntineuvottelija
044 768 6130

Ellu Luukkonen
myyntineuvottelija
040 840 4854

riihimaki@kiinteistomaailma.fi

045 216 4472

Keskuskatu 13, 11100 Riihimäki

PiippuMestari

*Kaikkien kotisi katolla
tehtävien töiden mestari*

- Katon- ja piipunkorjaustyöt
- Piipun hatut ja pellitykset
- Rännit ja kattoturvatuotteet
- Kattoremontit/pellinvaihdot
- Ulkovuoraukset
- Painovoimaisen ilmanvaihdon parannukset

**SADEHATUT
ASENNETTUNA**
Päijät-Hämeessä ja
lähiympäristössä
**TARJOUSHINTAAN
ALK.**

Miika Niemikorpi
044 750 9441
miika@piippumestari.fi
Kivisojantie 18, Järvelä

PIIPPUMESTARI.FI

149€

Ovh. 180-250€
KYSY LISÄÄ

Kaikki autojen suojaukset ammattitaidolla!

- Keraamiset kestopinnoitteet
- Äänieristykset
- Ruostesuojaukset
- Vahaukset

www.autonruosteenesto.fi | 019 433 242
Kehäkuja 10, Hyvinkää | Avoinna arkisin 8-17

Omakoti

www.omakotilehdet.fi

facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2026	vko	6
Nro 2/2026	vko	15
Nro 3/2026	vko	22
Nro 4/2026	vko	35
Nro 5/2026	vko	48

Jakelu ja levikki

Jakelulevikki 14 000 kpl

Pientalot Hausjärven, Hyvinkään,
Lopen ja Riihimäen alueella.

Julkaisija ja kustantaja

Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja

Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus

Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti

Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja

ilmoitusvalmistus

Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino

Sanomala Oy

Etukannen kuvat

Pääkuva Unsplash

Silmäkulma iStock

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisu-
sääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä
7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaise-
misesta Nexus Media Oy:lle. Suurin
mahdollinen vastuu ilmoituksen jul-
kaisemisesta sattuneesta virheestä
tai poisjäämisestä sekä sen aiheut-
tamista vahingoista on ilmoituksen
hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saa-
puu aineistopäivän jälkeen Nexus
Media Oy ei ole velvollinen korvaa-
maan painovirheitä. Ilmoituksesta
lähetetään oikovedos sopimuksen
mukaan. Peruutukset viimeistään
aineistopäivänä. Jos ilmoitus on eh-
ditty valmistaa ennen peruutusta,
veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen
hinnasta.

Magnific

10 Lämmöntarpeen tarkastelu auttaa säästämään lämmityksessä

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Omakotitalon putkiremontti
- 10 Kustannustehokasta lämmitystä
- 13 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 14 Ilmanvaihdon tehostaminen
- 16 Saunaremontilla uutta tunnelmaa
- 18 Muuttaminen
- 20 Tuholaistorjunta omakotitalossa
- 22 Ajanviete
- 23 Lakipalsta

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Lämmityskulut hallintaan ennen pakkasia

Omakotitalo on edelleenkin useimpien suomalaisten haa-
veiden asumismuoto. Kuten kaikki haaveet, omakotitalo-
asuminenkin vaatii kuitenkin jonkin verran työtä toteutuak-
seen – puhumattakaan rahamääristä, joita talon ylläpitoon
ja asumiskuluihin saa varata.

Omakotitaloasukkaiden asumiskulut – lämmitys, vesi, jäte-
huolto, kiinteistövero ja sähkö – ovat esimerkiksi Omakoti-
liiton arvioiden mukaan keskimäärin noin 400–600 euroa
kuukaudessa. Moniin noista kuluista omakotiasuja ei voi
itse vaikuttaa, mutta sähkönkulutuksen hillitsemiseksi on
monenlaisia ratkaisuja tarjolla.

Omakotitalon lämmitykseen uppoaa tyypillisesti jopa
60–70 % koko vuoden sähkönkulutuksesta. Lämmityksen
sähkönkulutukseen vaikuttavat puolestaan muun muas-
sa talon sisälämpötila, ikä, koko ja eristys, mutta ennen
kaikkea lämmitysmuoto: siinä missä esimerkiksi suora
sähkölämmitys voi viedä vuodessa 15 000–25 000 kWh,
maalämpöpumppu kuluttaa arviolta 4 000–8 000 kWh.

Energiatehokkuus ei ole siis todellakaan pelkkää viherpe-
sua tai trendikästä sanahelinää, vaan sanelee hyvin pitkälle
omakotitalon ylläpidon kuluja. Uudiskohteet rakennetaan-
kin nykyään neliömääriltään kompakteiksi ja energiatehok-
kuus mielessä, jolloin kodissa voi elää toiveidensa mukais-
ta arkea joutumatta maksamaan siitä itseään kipeäksi.
Vanhemman talon asukas taas voi joutua etsimään kulujen
hillitsemiseksi muita keinoja.

Lämpimin terveisin,
Petri Kaukonen

päätoimittaja

PUUNKAATOPALVELU KALLINEN

TÄYDEN PALVELUN PIHAPUIDEN KAATOA
UUELLAMAALLA JA KANTA-HÄMEESSÄ

Kiipeily- ja suorakaadot • Tonttihakkuut ja myrskyvauriot
• Rungon ja risujen poiskuljetus • Kannon jyrsintä

PYYDÄ ILMAINEN ARVIOKÄYNTI!
040-758 2547 • info@puunkaatokallinen.fi
www.puunkaatokallinen.fi

RMK REMONTIT OY

- Rakennus- ja saneeraustyöt
- Maalaustyöt ulkona ja sisällä
- Huoneistosaneeraukset
- Ulkovuoraukset
- Minikaivinkonetyöt (2,7 t)
- Ruuvipaalujen asennukset

041 501 8942
www.rm kremontit.fi | rm krem@gmail.com

Leikkaa
talteen!

LUOTETTAVAA
KUMPPANIN
TUNNUSMERKKI

f

AAA
Kokonaan kunnossapito
Terveystiete

HYVÄ
KÄSITTELY
2024

» LYHYESTI

Tukes testautti Temu-hanoja: riskinä vakava vesivahinko ja veden laadun heikkeneminen

Tukes testautti Suomessa myytävien keittiö-, pesuallas- ja suihkuhanojen soveltuvuutta talousvesikäyttöön. Testissä oli mukana kaikkiaan 12 hanaa, joista kaksi oli tilattu Temusta vertailu- ja tutkimusnäkökulman saamiseksi. Temusta tilatut hanat poikkesivat materiaaleiltaan ja rakenteeltaan merkittävästi yleisesti myydyistä hanatyypeistä.

Suomessa hanojen talousveden kanssa kosketuksissa oleva sisus on tyypillisesti valmistettu joko messingistä tai ruostumattomasta teräksestä. Temusta tilatut tuotteet olivat täysin muovisia. Tämä ei ollut tiedossa, kun Tukes valitsi tuotteita testiin.

Hanat eivät kestäneet normaalia käyttöä

Muoviset hanat osoittautuivat testeissä materiaaleiltaan erittäin heikkolaatuiseksi. Testatut hanat eivät läpäisseet painetestiä. Molemmat hanat rikkoutuivat niin alhaisella paineella, että jo vesijohdoverkoston normaali painevaihtelu voisi käytännössä rikkoa hanan ja aiheuttaa vesivahingon. Toisessa testatuista hanoista kahva irtosi jo standardinmukaisten mekaanisten testien alkuvaiheessa. Se ei olisi kestänyt normaalissa käytössä.

Testattujen hanojen sisäosat eivät leikkautuneet siististi kunnollisen kestävästä muovin tavoin, vaan ne olivat hyvin hauraita ja muovi rapautui pieniksi mustiksi jauhomaisiksi hiukkasiksi. Tukes arvioi, että rapautuva aines voisi käytössä siirtyä suoraan talousveteen.

Hanojen sisäosien päämateriaaleina olivat polyeteeni- ja polypropeenimuovit, joissa käytetään usein lisäaineita. Joidenkin yleisten muovien lisäaineiden käyttöä on rajoitettu EU:n lainsäädännössä, sillä ne ovat terveydelle haitallisia. Tästä syystä EU:n ulkopuolelta tilattuihin tuotteisiin tulee suhtautua juomavesikontaktissa vara-

uksella. On mahdollista, että myös muita tuotannon epäpuhtauksia siirtyy tuotteisiin ja sitä kautta juomaveteen.

Valmistajan vastuulla on osoittaa tuotteiden soveltuvuus käyttöön talousvesikontaktissa, testamalla ettei niistä siirry terveydelle haitallisia aineita veteen tavallisissa käyttöolosuhteissa. Tällä hetkellä talousveden kanssa kontaktissa oleville materiaaleille on voimassa ainoastaan kansallinen lainsäädäntö, mutta vuodenvaihteessa voimaan astuu EU-lainsäädäntö, jossa on tarkemmin rajoitettu, mitä aineita talousvesituotteissa saa käyttää.

Varmista tuotteen soveltuvuus ennen tilaamista

Testaustulosten perusteella Tukes korostaa, että ostopäätöstä tehtäessä on aina varmistettava EU:n ulkopuolisessa verkkokaupassa myytävien vesikalusteiden soveltuvuudesta talousvesikäyttöön. Lisäksi on huomioitava, että niihin voi liittyä merkittävä vesivahinkoriski.

– Jos ostat rakennustuotteita ulkomaisista verkkokaupoista, varmista, että tuotteet täyttävät Suomessa kyseiseen käyttötarkoitukseen vaaditut tekniset vaatimukset, muistuttaa Tukesin ylitarkastaja **Sirpa Väisänen**.

Kansallisten markkinavalvontaviranomaisten on vaikea panna lainsäädäntö täytäntöön EU:n rajojen ulkopuolella. Siksi EU:n ulkopuolisia eli ns. kolmansien maiden toimijoita ei aina saada markkinavalvonnan keinoin vastuuseen markkinoille saattamistaan vaatimustenvastaisista tuotteista.

EU:n lainsäädäntöön perustuva kuluttajansuoja koskee myös ostoksia EU:n ulkopuolisesta verkkokaupasta, jos tuotteen tarjonta on nimenomaan suunnattu EU:n kuluttajille. Kuluttajien voi kuitenkin olla vaikea puolustaa oikeuksiaan, jos myyjä on sijoittautunut EU:n ul-

kopuolelle. Tukes kehottaa kuluttajia kiinnittämään huomiota tuoteturvallisuuteen erityisesti, kun he tilaavat tuotteita EU:n ulkopuolelta, sillä vastuu mahdollisista ongelmista tuotteessa jää tällöin usein ostajalle.

Digitaalinen kaupankäynti on yksi Suomen kansallisen markkinavalvontastrategian 2026–2029 sekä Tukesin vuoden 2026 valvon-

tasuunnitelman mukaisista painopisteistä. Tämä hanke on osa Tukesin toimia EU:n ulkopuolisten verkkomarkkinapaikkojen valvomiseksi sekä tasapuolisten kilpailuolosuhteiden edistämiseksi digitaalisessa ympäristössä.

Muiden tuotteiden osalta valvontahanke on vielä kesken ja tuloksista tiedotetaan myöhemmin niiden valmistuttua.

Tukes

Motiva: Pientalojen energiaremontit saavat vauhtia kotitalousvähennyksen korotuksesta

Tänä ja ensi vuonna energiaremontteja vauhdittaa kotitalousvähennyksen korotus, arvioi valtion kestävä kehityksen yhtiö Motiva kevään tiedotteessaan. Suomen hallitus päätti kehysriihessään nostaa vähennyksen 40 prosenttiin työ kustannuksista, enintään 2 100 euroon.

– Muutos tekee monista energiaremonteista aiempaa houkuttelevampia. Samalla kyse on pitkäaikaisesta säästöstä, sillä hyvin toteutettu remontti pienentää energiakuluja tulevina vuosina, sanoo Motivan asiantuntija **Veli-Matti Virtanen**.

Onnistunut energiaremontti lähtee suunnittelusta

Ennen remontin tai materiaalien tilausta on hyvä pysähtyä arvioimaan kokonaisuus.

– Kodin tai mökin remontin suunnittelu aloitetaan aina arvioimalla nykytila: mikä on talon ja sen järjestelmien kunto sekä talon nykyinen

energiatehokkuus. Sitä kautta voi suunnitella, mitä talossa oikeasti pitää korjata, missä järjestyksessä ja millä ratkaisulla. Suunnitelmaan kannattaa sisällyttää energiaterhokkuutta parantavat ja uusiutuvan energian käyttöä lisäävät toimenpiteet. Näin päästään parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen, Veli-Matti Virtanen sanoo.

Suunnitelmassa korjaustoimenpiteet asetetaan aikajanelle. Jaksottamalla töitä tälle ja ensi vuodelle voi kotitalousvähennyksen korotuksesta hyötyä kahtena vuonna peräkkäin.

Suunnitelman laatimisessa kannattaa käyttää apuna alan asiantuntijaa, kuten kuntotarkastajaa, energiatodistuksen laatijaa, LVI-suunnittelijaa tai rakennusalan ammattilaista.

Vertaile ja kilpailuta ratkaisut ja tekijät ennen aloitusta

Energiaremontti on kotitaloudelle usein iso in-

vestointi. Siksi valittavat ratkaisut ja tekijät on vertailtava huolella, ja kilpailutettava omaan kotiin sopivin toteuttaja.

Kun on selvillä, mitä halutaan tehdä, sopivat tekijät voi etsiä Motivan Energiaosaajista.

– Energiaosaajat on kohtaamispaikka energiaremonttia teettävälle talon omistajalle sekä alan yrityksille. Se on odotettu hakupalvelu, joka täyttää pitkäaikaisen toiveen saada yhdellä tarjouspyynnöllä yhteys useampaan toimijaan. Yritykset puolestaan saavat asiakkaiden suoria yhteydenottoja, joissa on selkeästi täytetyt esitiedot, kertoo Veli-Matti Virtanen.

Kotitalousvähennyksen hyödyntäminen tulee tarkastella aina tapauskohtaisesti. Jos sitä haluaa käyttää, on varmistettava ennen remontin aloittamista, ovatko suunnitellut toimenpiteet vähennyskelpoisia.

Omakotiliitto selvitti asumiskustannuksia jo kymmenettä kertaa

Asumiskustannukset ovat pysyneet melko ennallaan viime vuoteen verrattuna, kävi ilmi Omakotiliiton maaliskuussa julkaisemasta selvityksestä. Liitto selvitti kymmenettä kertaa sadan kunnan kunta- ja aluekohtaisia maksuja kiinteistöveron sekä sähkö-, vesi- ja jätemaksujen osalta.

Keskimäärin omakotitalossa asuva maksaa kunta- ja aluekohtaisia maksuja tänä vuonna 5 927 euroa vuodessa. Viime vuoteen verrattuna kulut ovat pysyneet melko samanlaisina, nousua on tullut keskimäärin 81 euroa vuodessa.

Tänä vuonna omakotitalossa asuva maksaa kalleimpia maksuja Savonlinnassa, jossa kuntakohtaisesti maksuihin menee 6 755 euroa vuodessa. Savonlinnassa kustannukset nousivat 298 euroa edellisestä vuodesta.

Halvimmalla omakotitaloasuja selviää Kittilässä, jossa asuva maksaa 5 140 euroa kunta-kohtaisia maksuja vuodessa. Kittilässä kustannukset nousivat 27 euroa. Ero kahden ääripään välillä on siis 1 615 euroa.

Sähkön hinta pysynyt lähes ennallaan

Sähkön hinnat pysyivät hyvin lähellä viime vuotta. Keskimäärin lämmitys- ja käyttösähkön kustannus nousi 0,7 prosenttia. Sähkön siirtomaksut nousivat 2,4 prosenttia. Selvityksessä on huomioitu 1.4.2026 voimaan tuleva huoltovarmuusmaksun korotus, mikä nostaa

sähköveroa. Sähkömaksuihin eli lämmitykseen ja käyttösähköön menee 69 prosenttia kaikista selvityksessä tarkastelluista asumiskuluista kolmihenkiseltä perheeltä, joka asuu sähkölämmitteisessä 120 neliömetrin kokoisessa omakotitalossa.

– Asumiskustannuksia tarkasteltaessa maksuihin sisältyvät verot jäävät usein huomioimatta, huomauttaa Omakotiliiton toiminnanjohtaja **Marju Silander**.

– Kun kokonaisuudessaan lämmitys- ja käyttö-sähkö haukkaa merkittävimmän osan kustannuksista, keskimäärin 4 122 euroa vuodessa, niin tästä summasta verojen osuus on kolmannes. Sähköveroa maksetaan noin 419 euroa ja arvonnäisäveroa noin 838 euroa.

Vesimaksuissa ja jätemaksuissa paikoin suuria nousuja

Eniten kuntakohtaisista maksuista ovat nousseet vesimaksut, joiden hinnat nousivat keskimäärin 4,2 prosenttia eli 43 euroa viime vuodesta. Vesimaksuihin menee keskimäärin kolmen hengen taloudessa 1 064 euroa vuodessa. Kalleimmat vesimaksut ovat Parikkalassa, 1 721 euroa, ja edullisimmat viime vuosien tapaan Kempeleessä, 625 euroa.

Paikoin vesimaksut ovat nousseet reilusti. Kirkkonummella nousua on tullut 192 euroa, Heinolassa 184 ja Laukaassa 181 euroa. Heinolassa hintaan vaikuttaa tänä vuonna lisätty hu-

levesimaksu.

Jättemaksut nousivat keskimäärin vuodessa 1,7 prosenttia eli kuusi euroa. Hurjia nousuja tuli lisäalassa, 128 euroa, ja Asikkalassa, 90 euroa. Sen sijaan hintoja pystyivät laskemaan huomattavasti Kauhava, Kokkola ja Pietarsaari, joissa hinnat laskivat 69 euroa.

Kiinteistöverossa suuria alueellisia eroja

Kiinteistöveron erot ovat aikaisempien vuosien tapaan suuria. Kalleinta tontin kiinteistöveroa maksetaan Espoossa, 895 euroa, ja edullisinta kahdeksassa kunnassa, 10 euroa vuodessa.

Kiinteistöveroihin tuli keskimäärin korotusta koko maassa 0,6 prosenttia.

– Omakotiliiton tavoitteena on kohtuulliset asumiskustannukset, ja esimerkiksi juuri kiinteistöveron nousu on laittanut kotitalouksien kukkarot viime vuosina koetukselle, toteaa Omakotiliiton puheenjohtaja **Jukka Malila**.

Omakotiliitto teki selvityksen kunta- ja aluekohtaisesti maksettavista maksuista nyt kymmenennen kerran. Selvityksellä halutaan tuoda läpinäkyvyyttä asumismenoihin.

– Tulokset osoittavat, että kuntien ja alueellisten toimijoiden päätöksillä vaikutetaan tuntuvasti asukkaiden taloudelliseen tilanteeseen. Siksi on erittäin tärkeää läpivalaista tilannetta ja verrata kehitystä muihin kuntiin säännöllisesti toteutettavalla selvityksellä, Jukka Malila sanoo.

Teksti: Elina Salmi

Putkiremonttiin kannattaa ryhtyä ajoissa

Mikään ei kestä ikuisesti – eivät myöskään omakotitalon käyttövesi- ja viemäriputket. Remonttiin kannattaa ryhtyä ajoissa eikä odottaa, että jotain menee rikki.

HIRRNU HYVÄÄ MULTAA

Kaivuu ja Kuljetus T Skyttä Oy
puh. 040 540 4626 | posti@skytta.fi | www.skytta.fi

Omakotitalon putkiremonttia ei tarvitse pelätä. Käyttövesiputkien ja viemäreiden uusinta sujuu muutamassa päivässä, asumishaitat ovat melko vähäiset ja kustannukset kohtuulliset.

Miten usein sitten käyttövesiputket pitäisi uusita? Tarkkoja vuosimääriä ei voi antaa, koska putkiston kulumiseen vaikuttavat muun muassa käytetyt materiaalit, käyttötottumukset ja veden laatu. Myös talon iällä ja historialla on merkitystä. Jos asuu vaikkapa 50-luvulla rakennetussa talossa eikä ole tiedossa, että taloon olisi tehty käyttövesiput-

kiston remonttia, on putkisto varmasti vaihtokunnossa.

– Kun putket ovat käyttöikänsä lopussa eli olleet käytössä noin 30 vuotta, on syytä ruveta tutkimaan niiden kuntoa ja mietittävä, olisiko jo uusimisen paikka, kertoo neuvontainsinööri **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus ry PRKK:sta.

– Kaikkiin remonteihin pätee sama totuus: kun uusitaan tai korjataan jokin kohta uutta vastaavaksi, se pitää uusia ennen kuin mikään menee rikki. Siten pääsee pääsääntöisesti myös halvem-

malla.

Muistutuksena voi todeta, että jo syntyneiden vaurioiden korjaaminen on tutkitusti kolmanneksen kalliimpaa kuin ajoissa tehtyjen, kulumisesta johtuvien remonttien.

Useimmiten pientalossa uusimisen tarve on käyttövesiputkistossa. Putkiston kulumiseen vaikuttavat muun muassa käytetyt materiaalit, käyttötottumukset ja veden laatu. Toisinaan käyttövesiputket uusitaan samassa yhteydessä, kun kylpyhuonetta halutaan päivittää.

Viemäreissä on jo pitkään käytetty muoviputkea, joka kestää käyttöä hyvinkin pitkään. Jos talon viemärit ovat kymmeniä vuosia vanhaa valurautaputkea, ne ruostuvat sisäpuolelta ajan saatossa ja alkavat vanhetessaan halkeilla.

Ota oma valvoja mukaan projektiin jo tarjouskierroksella

Oman putkiston kunnostustarpeen selvittäminen on varmintä jättää asiantuntijalle. Samaista asiantuntijaa voi käyttää tulevan remontin valvojana, jos siihen kuntotutkimuksen pohjalta päätyy.

– Aluksi kannattaa pyytää kolmesta viiteen tarjousta, jotka sitten käy oman valvojansa kanssa läpi. Luotettava ammattilainen osaa auttaa omistajaa siinä, mihin seikkoihin tarjouksissa pitää kiinnittää huomiota. Hinnan lisäksi kannattaa vertailla eri putkiliikkeiden ehdotuksia siitä, miten putket olisi hyvä reitittää ja poimia niistä fiksuisimmat vaihtoehdot, toteaa Jokela.

Usein paikalliseen, vakiintuneeseen ja pitkään toimineeseen alan yritykseen voi luottaa, sillä he eivät halua pilata mainettaan alueella. Sen sijaan ovelta ovelle kiertelevien kaupustelijoiden tarjouksiin ei parane sortua, sillä he myyvät useasti joko ylimitoitettuja, kalliita tai täysin tarpeettomia remontteja.

– Aina kannattaa luotettavankin oloisen urakoitsijan kanssa säilyttää varovaisuus. Ennakkoon ei pidä maksaa koko remonttisummaa, vaan mieluummin osissa ja vielä niin, että isohko osa maksetaan vasta sitten, kun työ on valmis ja hyväksytysti vastaanotettu.

Vanhat putket voi jättää rakenteisiin

Tarjouskierroksen jälkeen on remontin hintahaarukka selvillä. Hintaan vaikuttaa muun muassa kiinteistön koko ja vesipisteiden määrä.

Nykyisin käyttövesiputkien asennuksissa suositetaan pinta-asennuksia. Silloin mahdolliset vuodot havaitaan heti eikä rikkoutunut putki valuta vettä rakenteisiin viikkoja.

Vanhat, käytöstä poistuvat putket voi jättää rakenteiden sisään, kunhan ne tyhjennetään ja tulpataan. Jos uudet putket haluaa piiloon, voi ne tietysti koteloida silmää miellyttävällä tavalla. Silloinkin on hyvä huolehtia siitä, että mahdollinen vuotovesi ohjautuu näkyville.

Kun taloon on pyydetty ammattimies tarkastuskäynnille, kannattaa tietysti tarkastuttaa samalla viemärit ja vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, jos talossa sellainen on. Näkään eivät ole ikuisia, ja kun öljylämmitys tai kaukolämpö halutaan vaihtaa esimerkiksi maalämpöön tai ilmavesilämpöpumppuun, saatetaan joutua uusimaan lämmitysjärjestelmän putkistot ja patterit.

Muoviviemäri kestää käytössä vuosikymmeniä

Viemäriremonttiakaan ei tarvitse omakotitalossa pelätä. Sekin hoiuu useimmiten viikossa.

Viemäreissä käytetty muovilaudut ovat erittäin kestäviä ja jos viemärien toiminnassa ei ilmene ongelmia, ei niitä tarvitse kovin herkästi lähteä uusimaan.

– Muoviviemäreiden hoidoksi riittää pitkään se, että ne huuhdellaan ja kuvataan 5–7 vuoden välein. Toimenpiteen yhteydessä selviää viemäreiden kuntokin näppärästi, muistuttaa Jokela.

Muoviviemäri siis kestää iät ajat. Ongelmia saattaa aiheutua siitä, jos ne painuvat maaperän muutosten takia, jolloin vesi jää makaamaan putkiin. Myös tiiviste on voinut asennusvaiheessa luiskahtaa pois paikoiltaan. Moiset ongelmat kuitenkin löytyvät kuvauksessa.

Jos putket ovat hankalasti maan ja rakennuksen alla, ei niitä ole välttämätöntä alkaa kaivella esiin ja vaihtaa. Sukitus on hyvä vaihtoehto, eikä rakenteita tarvitse purkaa. Toki sekin pitää tilata luotettavalta toimijalta.

– Sukitus on menetelmänä ollut käytössä jo melko kauan eli sen toimivuudesta on kertynyt fakta-pohjaista tietoa paljon. Sukitus on osoittautunut hyväksi ja kestäväksi vaihtoehdoksi. Pinnoitusta en uskalla suositella, koska niitä on jouduttu tietämissäni kohteissa uusimaan jopa muutaman vuoden välein.

Ei tietenkään ole järkevää sen paremmin yli- kuin aliremontoidakaan, mutta kun ryhtyy putkien vaihtoon ja perustaa sitä varten työmaan, on viisasta tehdä muitakin parannuksia samalla.

Monet modernisoivat kylpyhuoneen ja vessan remontin yhteydessä. Tyypillisesti halutaan vaihtaa esimerkiksi vesikalusteet nykyaikaisemmiksi ja energiatehokkaammiksi, uusitaan suihkukaappi ja vaikkapa laatoitetaan pinnat uudelleen.

Silloin on ymmärrettävää, että myös kustannukset kasvavat ja aikataulu venyy. Jos pesutilat tai wc kuitenkin kaipaavat kasvojenkohoitusta, niin on fiksua hoitaa se remontin yhteydessä, kun putki-asentaja on joka tapauksessa jo paikalla.

Viisas osaa ennakoita: ei kannata odottaa vaurioita, vaan toimia ajoissa, jolloin pääsee yleensä helpommalla ja pienemmin kustannuksiin. »

PALVELUT KAIKKIIN RAKENNUSHANKKEEN TYÖVAIHEISIIN SAMAN KATON ALTA!

- Uudisrakentaminen
- Korjausrakentaminen • Huoneistoremontit
- Vedeneristys ja laattatyöt sertifioidusti
- Keittiökalusteet asennettuna
- Lvi-työt • Julkisivu- ja terassityöt

luotettava kumppani

040 502 2063
info@rakentaajasaneeraa.fi
www.rakentaajasaneeraa.fi

Hämeen rakennus ja saneeraus Oy

UUDISRAKENTAMISTA JA SANEERAUSTA VAHVALLA AMMATTITÄIDOLLÄ!

PUTKIREMONTTIEN VAHVA JA PAIKALLINEN AMMATTILAINEN

Omakotitaloon putkiremontti vaivattomasti jopa alle viikossa ilman pitkiä vesikatkoja!

LVI-URAKOINTIA TINKIMÄTTÖMÄLLÄ LAADULLA

LVI-urakointi • LVI-korjaus- ja huoltotyöt • Putkiremontit
Kokonaisvaltaiset lämmitysjärjestelmät • Linjasaneeraukset

PYYDÄ MAKSUTON TARJOUSPYYNTÖ!

JH-PUTKI OY

p. 040 709 9068
Hämäräkorventie 2, 05620 HYVINKÄÄ

Käy
tutustumassa!
www.jhputki.fi

KAIVINKONE JA MAANRAKENNUSTYÖT VAHVALLA AMMATTITAITIDOLLA.

ESIMERKIKSI SALAOJAREMONTIT,
POHJATYÖT, PIHATYÖT YM

OTA YHTEYTTÄ JA PYYDÄ TARJOUS

www.torttilaoy.fi | @torttilaoy

TORTTILA OY
MAANRAKENNUSTYÖT

050 490 9839 antti@torttilaoy.fi

KATTAVAT TYÖMAAPALVELUT ALAN AMMATTILAISELTA

Meiltä mm.

- ✓ Hydraulisesti kiilaustyöt
- ✓ Timanttityöt
- ✓ Purkutyöt

PK
Työmaapalvelut Oy

040 726 9037
info@pktyomaapalvelut.fi
www.pktyomaapalvelut.fi

RIIHIMÄEN LV-TEKNIikka

Ammattitaitoista LVI-osaamista vuodesta 1973
Riihimäen Öljypoltinhuolto Oy

Putkityöt saneeraus- ja uudiskohteisiin •
Kaukolämpökeskusasennukset • Öljypoltinhuollot ja -myynti
• Öljysäiliöiden tarkastukset • Asbestin purkutyöt

Soita 010 6667 910 | www.roph.fi

MAA-AINEKSET SUURSÄKEISSÄ RIIHIMÄEN ALUEELLE

- Multaa • Kuorikatetta • Hiekkalaatikkohiekkaa • Singeliä
- Sepeliä • Kivituhkaa • Seulanpääkiviä

SOITA JA TILAA: **0400 482 786**

Nopea toimitus suoraan pihallesi tai mökillesi!
Noudot multa-asemalta: Puhdistamontie 14

TKV INFRA OY
www.tkvinfra.fi

Magnific

Kaunista kylpyhuone putkiremontin yhteydessä

Kun ryhtyy putkiremonttiin, voi olla hyvä samassa yhteydessä uusia vesikalusteet ja kirkastaa kylpyhuoneen ilme.

Vuotava vesihana tai wc-istuin valuttaa hukkaan valtavan määrän vettä kuukaudessa. Suurin syyllinen siihen on tavallisimmin tiivisteet, joiden tekninen käyttöikä on noin 20 vuotta. Ne voi vaihtaa itsekin, mutta samalla kun on ryhtynyt isompaan remonttiin, on hyvä säästöpäätös vaihtaa hanat ja wc-istuin nykyaikaisiksi, vähän vettä kuluttaviksi ja energia-
tehokkaiksi.

Uusilla laatoilla kylpyhuoneen tai vessan ilme muuttuu uudeksi. Suurin haaste taitaa olla valinnan vaikeus, koska markkinoilla on todella suuri valikoima laattoja.

Laattaa valitessa on hyvä kiinnittää huomiota myös laatan pintakuviointiin. Märkätiloja joutuu puhdistamaan muita useammin esimerkiksi siksi, että pinnoille kertyy saippua-, lika- ja kalkkijäämiä. Kovin röpelöinen tai moniulotteinen pinta teettää siivousvaiheessa enemmän töitä.

Märkätilat ovat niin kriittinen kohta talossa, että on suositeltavaa antaa työ ammattilaisen hoidettavaksi. Myös mahdollinen asbesti on huomioitava jokaisen vähänkin vanhemman talon purkutöissä.

Jos mieli laatoittaa märkätilat uudelleen modernimmaksi, pitää tarkastella samalla sitä, mitä laatan alla on. Nykyaikaisilla keinoilla tehdyn märkätilojen vedeneristysten tekninen käyttöikä on noin 30 vuotta. Jos vedeneristys alkaa olla tiensä päässä, se pitää uusia laatoitusta uusiessa. Muussa tapauksessa märkätilojen ehostus on pelkkää pintaa ja isompi remontti odottaa joka tapauksessa muutaman vuoden päässä.

Nykyisin on myös hyviä kaakelimaaleja, joilla voi uudistaa kylpyhuoneen ilmeen pikkurahalla – edellyttäen tietysti, että seinä on muuten kunnossa ja vedeneristyksellä vielä käyttöikä. Usein ilme kirkastuu jo pelkästään sillä, että vaihtaa kalusteet, kuten allaskaapit.

Silikonisaumat uusitaan tietysti remontin yhteydessä. Ne tulisi muutenkin vaihtaa 5–10 vuoden välein. ■

Lähde: PRKK

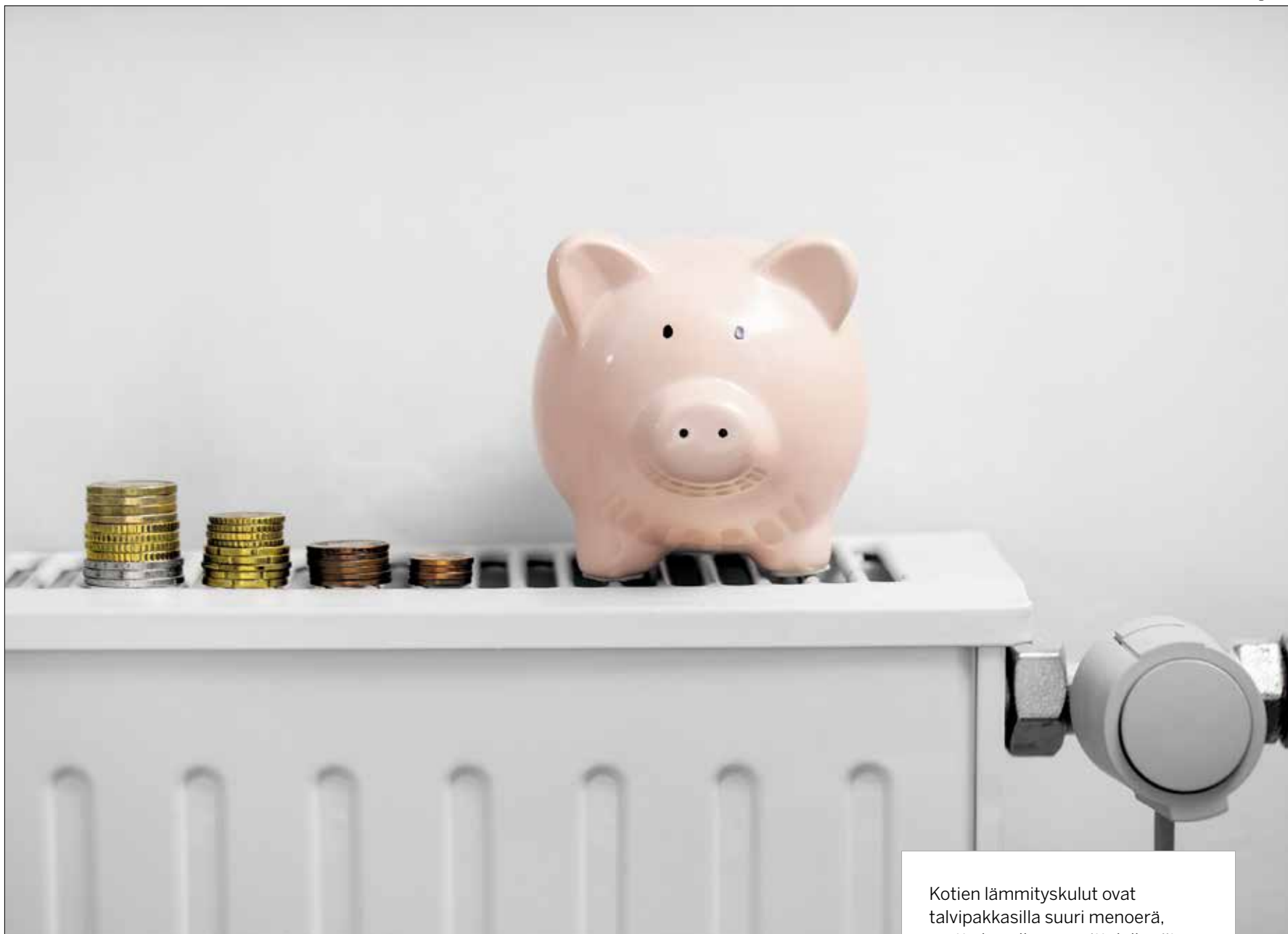
Asuntoa vaihtamassa?

Saat kaikki asunnon vaihtajan tärkeimmät palvelut yhdestä paikasta. OP Koti Uusimaan kiinteistönvälitys ja OP Uusimaan asuntolaina ovat hyviä valintoja elämäsi tilanteisiin.

op.fi/asunnonvaihto

Asunnot välittää OP Koti Uusimaa Oy LKV, Hämeenkatu 3, 05800 Hyvinkää.
Asuntolainan myöntää osuuspankki.

Kotien lämmityskulut ovat talvipakkasilla suuri menoerä, mutta hyvällä suunnittelulla siitä voi nipistää satoja, joskus jopa tuhansia euroja vuosittain.

Teksti: Ulla Sirén

Kodin voi säästää lämpimäksi

Kustannustehokkuus on lämmityksen muotisana, jota toistetaan aina, kun kotien lämpimydestä keskustellaan. Ja onhan selvää, että mitä enemmän asumisen kustannukset nousevat, sitä tärkeämpää on löytää ratkaisuja, jotka hillitsevät niitä. Uudisrakentamisen osalta jo lakikin ohjaa kustannustehokkuuteen, mutta silti paras ratkaisu on joka talossa omannäköisensä.

LämpöPalvelu

AALTO

oilon

24h
HÄTÄPÄIVYSTYS

Öljypoltin- ja LVI-huoltoa

Öljypolttimet, kattilavaihdot, säätöautomatiikka, patteriventtiilit, paisunta-astiat, kiertovesipumput ja lämminvesivaraajat.

- Täydellinen öljypoltinhuolto/säätö

040 965 2000

Suomen ilmastossa suurin osa vuodesta on aikaa, jolloin taloja on pakko lämmittää. Lämmitykseen kuluu omakotitalossa vuositasolla enemmän energiaa kuin mihinkään muuhun, olipa lämmittäminen kustannustehokasta enemmän tai vähemmän. Hyvällä suunnittelulla ja huolellisella toteutuksella lämmityslaskuissa voi kuitenkin säästää huomattavia summia – ja samalla pienentää energiankulutusta yleisellä tasolla koko Suomen eduksi.

Vaikka se kuulostaisi kätevältä, lämmityksen kustannustehokkuutta ei voi

parantaa vain valitsemalla valmiista listasta sopivimmat vaihtoehdot. Omakotitalon tai kesämökin lämmitysratkaisuihin vaikuttavat esimerkiksi rakennuksen ikä ja sijainti, rakenteet, aikaisempi lämmitystapa sekä se, mitä vaihtoehtoja ylipäättään on tarjolla. Teknologiajohtaja **Juhani Hyvärinen** Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:stä (Talteka) muistuttaa, että paras lämmitystapa löytyy sovittamalla yhteen kunkin talon yksilöllisiä ominaisuuksia ja käytettävissä olevien vaihtoehtoja.

Terve, normaalisti liikkuva ihminen selviää tosiasiasa melko matalassa huonelämpötilassa.

Viileyttä oppii sietämään

Kustannustehokkuus ei tarkoita pelkkiä teknisiä ratkaisuja vaan myös oman lämmöntarpeen tarkastelua. Edellisillä vuosisadoilla lämmöntarpeen arviointi oli tavallaan itsestäänselvyys. Taloissa, joissa oli useita huoneita, lämmitettiin talvella asumiskelpoisiksi vain ne tilat, joita välttämättä tarvittiin. Jos tupa tai pirtti oli lämpimänä, koko perhe saattoi nukkua siellä, ja salit ja vieraskamarit pidettiin talvisydämen ajan viileinä. Vaikka nykyään ei mentäisi aivan samanlaisiin järjestyihin, kannattaa silti harkita, missä tiloissa lämpötila on mahdollista laskea.

Juhani Hyvärinen toteaa, että yksi kannattavimmista keinoista säästää kustannuksissa on miettiä omia käyttötottumuksiaan.

– Tarvitseeko varastotilojen tai vähän käytössä olevien tilojen lämpötilan olla jatkuvasti mukavuusalueella? Riittäisikö lämpötilaksi matalampi lämpötila, jolla varmistutaan siitä, etteivät putket jäädy tai synny muita kylmän aiheuttamia vaurioita, hän pohtii. Myös kesämökkien talvilämmityksessä kannattaa etsiä alin turvallinen lämpötila, joka vielä estää jäätyksen sekä sopiva tapa pitää sisäilma tarpeeksi kuivana ja raikkaana.

Terve, normaalisti liikkuva ihminen selviää tosiasiasa melko matalassa huonelämpötilassa. Pudotus vaikkapa 24 asteesta 21 asteeseen tarkoittaa jo energiankulutuksen kannalta paljon, kun puhutaan koko lämmityskaudesta. Mutta pelkkä mittarin näyttö ei ratkaise kaikkea, sillä tärkeintähän ei ole lämpötila sinänsä vaan se, miten lämpimältä asunnossa tuntuu. Siinä suhteessa tiiveydellä on iso merkitys, sillä vedoton sisäilma tuntuu lämpimämmältä kuin vetoinen. Myös liian viileä lattia saa huoneen tuntumaan kylmältä, vaikka lämpömittari seinällä näyttäisi korkeita lukemia.

Työn laatu ratkaisee

Uutta omakotitaloa rakennettaessa lämmöntarpeen pienentäminen on nykyään lähtökohtainen tavoite ja myös vaatimus. Suunnittelussa kiinnitetään paljon huomiota lämmöneristykseen, ikkunoihin ja hyvään ilmanvaihtojärjestelmään, mutta hyvä suunnittelu ei yksin varmista hyvää lopputulosta. Myös käytännön rakennustyön on oltava laadu-

kasta pieniä yksityiskohtia myöten.

– On hyvä huomata, että huolellisesti tehdyn työn saa tilatessa samaan hintaan. Huolimattomasti tehdyistä asennuksista tulee helposti lämpövuotoja ja vetoa. Erityisesti tiivistämisessä mitättömältä vaikuttavat vuotoreitit esimerkiksi sähköasennusrasian kautta voivat vaikuttaa lopputulokseen enemmän kuin uskoisi, Juhani Hyvärinen sanoo. Hän muistuttaa, että tiiveyden testaus kannattaa ehdottomasti tehdä ennen pintojen asentamista, kun vuotokohdat voidaan vielä paikata.

Hyvä lämmöntalteenotto vähentää tuntuvasti kustannuksia. Ilmanvaihtokone, jonka perustehtäväänsä eli ulkoilman sisään ottamiseen ja lämmittämiseen käyttämä energia saadaan mahdollisimman hyvin talteen, tuottaa siis talon lämmitykseen lähes ilmaista lisäenergiaa.

Käyttöveden lämmitys puolestaan kuluttaa paljon energiaa. On yleistä käyttää lämmitysjärjestelmän varajaa ja lämmittintä myös käyttöveteen, mutta esimerkiksi polttoon perustuvissa lämmityslaitteissa saattaa erillinen hyvin eristetty varajaa olla järkevä ratkaisu, Hyvärinen toteaa.

Maasta vai jakeluverkosta?

Maalämpöä ja kaukolämpöä markkinoidaan ”huolettomina” lämmitysratkaisuuina. Monet eri selvitykset väittävät, että maalämpö olisi pitkällä aikavälillä kustannustehokkain omakotitalon lämmitysjärjestelmä. Maalämpöjärjestelmän rakentaminen vaatii kuitenkin kerralla ison investoinnin, kun taas kaukolämpöverkkoon liittyminen on huomattavasti edullisempaa.

– Kustannuskysymykset ovat aina kohdekohtaisia, joten yleistä oikeata vastausta ei pysty antamaan, Juhani Hyvärinen sanoo.

Hän toteaa, että maalämmön ja kaukolämmön kustannuksia vertailtaessa on myös hyvä huomata, ettei aina välttämättä vertailla puhtaasti teknisiä ratkaisuja. Kaukolämpö on lähempänä palvelua, maalämpöä taas harvoin tarjotaan palveluna. Kaukolämmön rasitteena voi olla vanhoja hinnoittelukäytäntöjä ja toimintatapoja, kun taas maalämpö taas voi tuoda mukanaan riskejä ja ylläpitomaksuja, jotka eivät näy hankintahinnassa.

Juhani Hyvärinen neuvoo hyödyn-tämään riskienhallinnassa »

Putki-Valtti Oy

Luotettavin kiinteistöjen talotekniikkakumppani

- Huollot
- Korjaukset
- Saneeraukset

LVI-alan perheyrittämistä vuodesta 1962

Konepajankatu 5, Riihimäki
Avoimma ma-pe 7.45-12.30 ja 13.45-16.30
Työtilaukset ma-pe 7.00-16.00
P. 010 229 4610
Myymäälä suljettu ma-pe klo 12.30-13.45
puva@putki-valtti.fi | www.putki-valtti.fi

ÖLJYKOLMIO OY

Öljysäiliöhuoltoa jo yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Lasikuitupinnoitteet
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset
- Säiliöiden poistot
- Säiliöiden purkutyöt

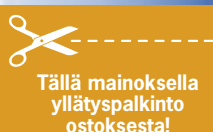
Vanhan metallisäiliön sisäpuolelle lasikuitu pinnoituksella 10v. takuu!

Puh. 0102 866 080
www.oljykolmio.fi

VIILENNYS JA LÄMPÖPUMPUT AVAIMET KÄTEEN-PERIAATTEELLA

- JÄÄHDYTYS JA ILMALÄMPÖPUMPUT
- MAALÄMPÖPUMPUT
- AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄT JA -AKUSTOT
- SÄHKÖAUTOJEN LATAUSASEMAT
- ILMAVESILÄMPÖPUMPUT
- SÄHKÖASENNUKSET JA SUUNNITTELU
- ANTENNIASENNUS JA ANTENNIHUOLTO

Tällä mainoksella
yllätyspalkinto
ostoksesta!

Läyliäisten Sähkö

www.layliaistensahko.fi

Erkki 0400 483 230
Kimmo 040 591 5056
Nyyäistentie 1, 12640 Jokiniemi

ÖLJYSÄILIÖT

- puhdistaa • tarkastaa • pinnoittaa
- säiliöiden ylöskaivuu ja purkutyöt

JOSAVI OY

050-471 2886, 09-294 3700
Yli 40 vuoden ammattitaidolla

www.josavi.fi

Rakentajan paras kaveri, lähellä Sinua!

Verkkokaupparamme avattu kotisivuilla www.ventoniemensora.fi
sieltä saat kiviainekset, hiekat, mullat ja katteet!

Suuret ja pienet erät – kaikki onnistuu Ventoniemen tehokkuudella.
Meiltä saat mm. laadukkaat murskeet, sepelit, hiekat, mullat ja katteet,
maanajo- sekä maiden vastaanottopalvelut.

Otathan yhteyttä, kerromme lisää!
Tarjouspyynnön voit jättää myös kotisivujen kautta.

VENTONIEMEN SORA OY

Puh. 019 460 0040

aspa@ventoniemensora.fi, www.ventoniemensora.fi

VÄESTÖNSUOJAN TARKASTUS JA HUOLTO ON LAKISÄÄTEISTÄ

Vastuu väestönsuojan käyttövalmiudesta
ja laitteiden kunnosta on kiinteistön
omistajalla tai taloyhtiön hallituksella.

Tarkastajallamme on Pelastusopiston vss-koulutus
ja Rakentamisen serfikaatti / vss-tarkastaja

Ota yhteyttä ja pyydä tarjous, info@hysh.fi

**HYVINKÄÄN
SAMMUTINHUOLTO OY**

Riihimäenkatu 83, 05880 Hyvinkää
p. 019 488 002, 040 5215 746

www.hysh.fi

"Mitäpä, jos" -ajattelua. Esimerkiksi: Mitäpä, jos lämpökaivo jäikin liian matalaksi, eikä lämpöä riitä? Vastaus: Varaudu poraamalla syvempi ja halkaisijaltaan suurempi kaivo. Mitäpä jos pumpun vikaantuu pakasjaksolla? Vastaus: Varaudu huoltosopimuksella.

Hybridi sopii vanhaan taloon

Kaikkiin omakotitaloihin ei voi rakentaa maalämpöpumppua, eikä läheskään kaikissa paikoissa ole tarjolla kaukolämpöä, mutta monia muitakin kustannustehokkaita vaihtoehtoja on olemassa.

- Esimerkiksi uusilla ilmasta veen lämpöä siirtävillä vesi-ilma-lämpöpumpuilla ulkolämpötila-alue ulottuu joillakin alueilla mitoitussäilytyslaitteisiin saakka tai ainakin lähelle niitä. Sähkölämmitystä saatetaan tarvita kylmimpinä aikoina, jolloin sähkön hinta on usein korkea, Juhani Hyvärinen kertoo.

Ilma-ilma -lämpöpumput puolestaan vaativat käytännössä jonkin päälämmönlähteen, eli ne eivät riitä sellaisenaan omakotitalon lämmitysjärjestelmäksi mutta ovat luonteva osa hybridilämmitystä. Muodikas käsite tarkoittaa järkevää kahden tai useamman järjestelmän yhdistelmää, joka lisää kustannustehokkuutta, koska eri järjestelmiä voidaan hyödyntää silloin, kun niiden käyttö on edullisimmillaan. Hyvärinen ehdottaa, että esimerkiksi vesi-ilmalämpöpumpun apuna voi olla kylmimpänä aikana varaava takka. Tai jos lämmityskautena käytetään polttoon perustuvaa kattilaa, kesiä varten voi olla erillinen lämminvesi-varaaja, jonka kustannuksia pienennetään aurinkopaneelin avulla.

Vanhassa rakennuksessa vaihtoehdot rajautuvat paljolti sen mu-

kaan, mikä lämmönjakojärjestelmä on käytössä. Hybridilämmitys on usein vanhojen talojen varmin kustannustehokkuutta lisäävä ratkaisu varsinkin, jos koko järjestelmän uusimiseen ei haluta lähteä. Mikäli lämmönjakojärjestelmä on vesikiertoinen, vaihtoehtoja on useita. Sen sijaan vanhoissa taloissa yleiseen sähköpatterilämmitykseen voi yhdistää lähinnä ilma-ilmalämpöpumpun sekä, mikäli mahdollista, varaavan tulisijan.

- Patteriverkoston tasapainotus on järkevää myös pientalossa. Yksi väärin säädetty patteri saattaa vaatia, että lämmitysverkoston lämpötila on liian korkea, mikä johtaa liian suuriin lämmityshäviöihin. Samoin käyttövesivaraajan lämpötilatasoksi voi riittää matalampikin, kunhan vain huolehtii, että lämpötila kuumman veden verkostossa on vähintään 55 astetta, Juhani Hyvärinen neuvoo.

Apua suunnitteluun

Jos haluaa ryhtyä perusteellisesti lisäämään lämmityksen kustannustehokkuutta omakotitalossa, tehtävässä harvoin onnistuu pelkästään omin avuin. Kuntien ilmaisesta energianeuvonnasta löytyy ainakin ensimmäinen apu. Myös laitevalmistajat ja -toimittajat ovat yleensä auliita ja osaavia opastamaan omien laitteidensa käytössä. Mutta jos taloon halutaan toimiva kokonaissuunnitelma kustannustehokkuuden parantamiseksi, on parasta palkata kokenut suunnittelija, joka kykenee kriittiseen vaihtoehtojen tarkasteluun.

Juhani Hyvärinen muistuttaa, että sellaisen löytäminen voi olla vaikeaa, mutta vaivannäkö kannattaa kyllä.

- Kunnollinen korjausrakentamissuunnitelma säästää loppujen lopuksi kustannuksissa suunnittelijan palkan, hän sanoo.

Lue lisää

Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:n (Talteka) piirissä toimiva sisäympäristöryhmä ylläpitää Talotekniikkainfo.fi-sivustoa. Sivustolle on laadittu oppaita muun muassa aiheista:

- Suoran sähkölämmityksen vaihtaminen muuhun lämmitysmuotoon
- Öljylämmityksen vaihtaminen muuhun lämmitysmuotoon
- Poistoilman lämmöntalteenotto lämpöpumppujärjestelmällä
- Lämmitys ilmalämpöpumpulla
- Lämmitys ilmavesilämpöpumpulla
- Käyttövesivaraajan uusinta älyvaraajalla
- Matalarakennejärjestelmä lattialämmitykseen

Lähde: www.talotekniikkainfo.fi ■

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Terveysturvallisuutta voi parantaa myös kotona

Julkisuudessa puhutaan tällä hetkellä paljon turvallisuudesta, mutta useimmiten keskustelu pyörii aseellisten konfliktien, energian tai talouden ympärillä. Siitäkin huolimatta, että yksi usein sivuutettu kokonaisturvallisuuden palanen näkyy meille konkreettisimmin omassa arjessamme: terveysturvallisuus.

Viime vuosien kesät ovat muistutus siitä, ettei ilmastomuutos ole enää vain tulevaisuuden ilmiö. Tämä vuosi ei ole poikkeus - jo toukokuussa Keski-Eurooppa kärvisteli yli 30 asteen helteissä. Tämä vuosi on myös niin kutsuttu super-El Niño -vuosi. El Niño on Tyynenmeren päiväntasaajan alueen ilmastoilmiö, jossa meriveden pintalämpötila lämpenee poikkeuksellisesti ja vaikuttaa sääilmiöihin kaikkialla maailmassa, aiheuttaen esimerkiksi pitkittyneitä helteitä, kuivuutta, rankkasateita ja myrskyjä. Tänä vuonna el Niño on ilmastomuutoksen vuoksi poikkeuksellisen voimakas, ja ilmiö on odotettavissa valitettavasti jatkossakin.

Nämä ilmiöt näkyvät jo myös meillä Suomessa. Siksi meidän tulee tehdä kaikkemme ilmastomuutoksen kiihtymisen ehkäisemiseksi, jotta emme päädy 2040-luvulla elämään elinkelvottomassa maailmassa. Meidän pitää sekä torjua ilmastomuutoksen kiihtymistä että sopeutua siitä jo nyt aiheutuviin seurauksiin. Yhteiskunnat ja kaupungit joutuvat pohtimaan uudella tavalla varautumista kuumuuteen ja sään ääri-ilmiöiden aiheuttamiin häiriöihin. Esimerkiksi sairaaloiden täytyy varautua hellejaksojen aiheuttamaan potilasmäärän nousuun tai helteiden kuumentamien toimenpiteiden viilentämiseen. Tämä vaatii valmistautumissuunnitelmia, aikaa ja rahaa.

Kaiken tämän keskellä oma koti on turvallinen paikka, mutta sitä täytyy myös ennakkoon varustaa. Poliitiikan

tehtävä on pitää huolta suurista linjoista: parantaa infrastruktuuria, huolehtia energian saatavuudesta, terveydenhuollon toimivuudesta ja siitä, että yhteiskunta kestää muuttuvia olosuhteita. Toinen puoli turvallisuudesta rakennetaan kodeissa.

Perustason varautuminen on viisautta. Kotona pitäisi olla pullottettua juomavettä, jonkun verran hyvin säilyvää ruokaa, kuten säilykkeitä, näkkileipää, pähkinöitä, herneitä ja papuja, kuivattuja hedelmiä, hiutaleita ja myslejä, välipalapatukoita tai riisiä ja pastaa. Lemmikeillekin pitäisi muistaa varata ruokaa. Tuoreet hedelmät, kasvikset ja juurekset ovat hyvä lisä etenkin kesällä. Lisäksi tarvitaan taskulamppu ja paristoja.

Kuumuus ja kriisitilanteet rasittavat meitä kaikkia, mutta kaikkein eniten ikäihmisiä, pieniä lapsia ja pitkäaikaissairaita. Kesällä voimme kaikki ylläpitää terveysturvallisuutta muistamalla juoda vettä, pitämällä kodin viileänä ja kysymällä ikääntyneeltä naapurilta, tarvitseeko hän apua tai kylmää juomaa. Turvallisuus syntyy pienistä teoista, vaikkapa siitä, että naapureiden kanssa sovitaan yhdessä, miten toimitaan sähkökatkon tai kovan helteen aikana.

Myös omalla pihalla voi vaikuttaa. Puut eivät ole vain maisemaa tai viihtyvyyttä varten, vaan ne viilentävät ympäristöä ja tekevät pihoista miellyttävämpiä myös helteellä. Moni on viime vuosina innostunut hyötykasveista, sadeveden keräämisestä ja muista omavaraisuuden pienistä askelista, jotka nekin parantavat tulevaisuusvalmiutta.

Turvallisuus voi olla niinkin yksinkertainen asia kuin pihakeinu ison puun varjossa tai naapurin piipahdus ovella. Varaudutaan tänä kesänä viisaasti, pidetään huolta toisistamme ja nautitaan valosta.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Toimiva ilmanvaihto, virkeämpi arki

Riittämätön tai huonosti toimiva ilmanvaihto tuntuu arjessa. Säännöllinen ylläpito takaa omalta osaltaan ilmanvaihdon toimivuuden, mutta puutteellista ilmanvaihtoa voidaan tarvittaessa myös tehostaa.

Päätä särkee ja väsyttää?

Syytä nuutuneeseen oloon ei tarvitse aina etsiä kertyneistä ikävuosista tai edes elämäntavoista, vaikka ne miten kaipaisivat ryhtiä. Toisinaan epämääräisten oireiden takana voi olla yksinkertaisesti kodin puutteellisesti toimiva ilmanvaihto – asia, joka voidaan korjata.

– Mikäli ilmanvaihto ei toimi, sisäilman laatu kärsii, toteaa Hengitysliitto ry:n sisäilma-asiantuntija **Kirsi Säkkinen**.

Useimmiten tämä havaitaan tunkkaisena hajuna: kun ilma ei vaihdu, esimerkiksi ruuanlaiton tuoksut ja

muut hajut viipyvät ilmassa ja poistuvat hitaasti. Tunkkainen ja huono sisäilma voi Säkkinen mukaan aiheuttaa myös yleisöireita kuten väsymystä ja päänsärkyä sekä muun muassa ylähengitystieoireita.

Asukkaiden hyvinvoinnin ohella toimiva ilmanvaihto on tärkeä kuitenkin myös rakennuksen kunnon vaalimiseksi. Mikäli ilmanvaihto ei toimi riittävästi, sisäilmankosteus voi nousta liian korkeaksi, varoittaa Säkkinen.

– Tästä merkinä on muun muassa kosteuden tiivistyminen kylmille pinnoille kuten ikkunoiden sisäpinnalle.

Pitkään jatkunut liiallinen kosteus

voi pahimmillaan aiheuttaa rakenteisiin vaurioita. Ilmanvaihdon tehtävänä onkin myös poistaa kosteutta, jota asumisessa sisäilmaan syntyy.

Riittämätön ilmanvaihto on tyypillinen ongelma

Sisäilman hiilidioksidipitoisuutta voidaan mitata hiilidioksidimittarilla. Säkkinen toteaa kohonneen hiilidioksidipitoisuuden kertovan yleensä siitä, että ilmanvaihto ei ole riittävä. Mikäli kodin ilmanvaihdossa ilmenee ongelmia, tyypillisesti niiden taustalla onkin kokonaisuudessaan

riittämätön ilmanvaihto.

– Raikasta ulkoilmaa ei tule tarpeeksi tilojen käyttötarkoitukseen nähden ja/tai käytettyä ilmaa ei poistunut riittävästi. Taloissa, joissa on koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto, ilmamäärät voidaan mitata ja ne tulee säätää suunnitteluarvojen mukaisiksi, hän huomauttaa.

Erityisesti vanhemmissa omakotitaloissa, joissa on painovoimainen tai koneellinen poistoilmanvaihtojärjestelmä, usein ongelmien juurisyynä on Säkkinen mukaan riittämätön korvausilman saanti.

– Raikasta ulkoilmaa tuovia korva-

Air TERMICO

Air-In® Seinäventtiili

**Air-in® Seinäventtiili on seinään
asennettava suomalainen
korvausilmaventtiili, joka vaimentaa
tehokkaasti melua ja suodattaa
ulkoilman epäpuhtaudet.**

**Parantaa
ilmanvaihtoa
& vaimentaa
ääniä**

www.dir-air.fi		asiakaspalvelu@dir-air.fi		+358 10 4215 700
www.airtermico.fi		asiakaspalvelu@airtermico.fi		+358 50 3005 474

usilmaventtiileitä ei ole tai niitä on liian vähän. Mikäli venttiileitä ei ole, korvaava ilma poistuneen ilman tilalle tulee rakenteiden rakosista ja epätiivetyyskohdista. Tämä ilma ei ole puhdasta ja raikasta.

Ilmavirtojen säätäminen ja ilmanvaihdon ylläpito

Ilmanvaihdon oikean toiminnan edellytyksenä on se, että poisto- ja tuloilmavirratt on säädetty suunnitelmien ja käyttötarpeiden mukaisiksi. Tämän lisäksi ilmanvaihdon tulee asunnoissa olla aina päällä, Säkkinen painottaa.

Toimiakseen hyvin ja oikein, kaikki ilmanvaihtojärjestelmät vaativat lisäksi erilaisia säännöllisesti tehtäviä huoltotoimenpiteitä. Ilmanvaihtokoneet tulee esimerkiksi puhdistaa laitteiston valmistajan ohjeen mukaan, kertoo Säkkinen. Koneellisessa tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmässä ilmanvaihtokoneen suodattimet pitää myös vaihtaa vähintään pari kertaa vuodessa tai laitevalmistajan ohjeistuksen mukaan.

– Hyvä ajankohta suodattimien vaihdolle on alkukevät ennen siitepöly- ja katupölykauden alkua sekä syksyllä siitepölykauden jälkeen.

Myös painovoimaisessa ilmanvaihdossa ja koneellisessa poistoilmanvaihdossa on tärkeää puhdistaa oleskelutilojen korvausilmaventtiilien karkeasuodattimet pari kertaa vuodessa.

– Jos korvausilmaventtiileissä on lisäksi hienosuodattimet, vaihdetaan ne vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Venttiilien puhdistus on hyvä ottaa tavaksi

Olipa käytössä sitten mikä ilmanvaihtojärjestelmä tahansa, sekä tulo- että poistoventtiilit tulee puhdistaa imuroimalla tai pyyhkimällä ne nihkeällä pari kertaa vuodessa tai venttiilivalmistajan ohjeen mukaan, korostaa Säkkinen.

– Pölyiset venttiilit heikentävät ilmanvaihtoa. Lautasmallisissa venttiileissä on huomioitava puhdistuksessa, ettei keskikartiota saa pyörittää, koska tämä muuttaa ilmanvaihdon säätöjä, hän muistuttaa.

Ilmanvaihtokanavien perusteellinen puhdistus olisi Säkkinen mukaan hyvä teettää alan ammattilaisilla noin 5–8 vuoden välein, viimeistään kuitenkin 10 vuoden välein. Koneellisen ilmanvaihdon järjestelmässä ilmavirtaukset on kanaviston puhdistuksen jälkeen aina vielä mitattava ja tarvittaessa säädettävä uudelleen.

Edellä mainittujen lisäksi hän neuvoo puhdistamaan liesituulettimen rasvasuodattimen muutaman kuu-kauden välein. Silläkin on oma vaikutuksensa kodin sisäilman laatuun: suodattimeen kertyvä lika ja rasva heikentävät liesituulettimen toimintaa ja aiheuttavat myös tulipaloriskin.

Huomiota ilmanvaihdon venttiilien riittävyyteen

Jotta ilmanvaihto voi ylipäättään toimia koko talossa, Säkkinen mukaan on tärkeää, että jokaisesta huoneesta löytyisi ilmanvaihdon venttiili.

– Erityisesti painovoimaisessa ja koneellisessa poistoilmanvaihdossa tulee varmistaa, että korvausilmaventtiileitä – joista raikas ilma tulee sisälle – on riittävästi.

Jokaisessa oleskelutilassa, kuten makuuhuoneissa, olohuoneessa tai työhuoneessa, on oltava siis vähintään yksi venttiili. Vastaavasti niin kutsutuista likaisista tiloista – kuten WC-tilat, kylpyhuone, kodinhoitohuone, vaatehuone – pitää löytyä poistoventtiilit, joista likainen ilma poistuu. Jos käytössä on koneellinen ilmanvaihto, sen ilmavirtaukset pitää säätää niin, että tiloihin saadaan riittävät ilmamäärät.

Oli ilmanvaihtojärjestelmä mikä tahansa, Säkkinen painottaa huolehtimaan myös siitä, että ilma pääsee siirtymään asunnossa tulo- ja korvausilmaventtiileiltä poistoventtiileille. Siirtoilmareitteinä toimivat oven alareunassa oleva yhtenäinen noin 1–2 cm:n rako tai siirtoilmasäleikkö.

– Jos yhtenäistä rakoa tai säleikköä ei ole, voit pitää oleskelutilan ovea ja likaisen tilan ovea hieman raollaan.

Ilmanvaihtoa voi tehostaa monin tavoin

Kodin ilmanvaihtoa on Säkkinen mukaan tarpeen tehostaa silloin, kun epäpuhtauksia ja kosteutta tuotetaan erityisen paljon. Näin on esimerkiksi ruuanlaiton tai suihkun, saunomisen ja siivouksen aikana.

– Koneellisessa ilmanvaihdossa tehostaminen tapahtuu yksinkertaisesti ilmanvaihtolaitteiston tehoa lisäämällä. Painovoimaisen ilmanvaihdon tehostamiskeino on ikkunatuuletus, mutta ikkunatuulelusta voi käyttää lyhytaikaisesti ilmanvaihdon tehostukseen myös koneellisessa ilmanvaihtojärjestelmässä, hän selvittää.

Painovoimaista ilmanvaihtoa voidaan tehostaa myös asentamalla poistoilmahormin päähän tuulen voimalla toimivia vedonparantajia tai tuuliohjaimia.

– Nykyään käytetään myös niin kutsuttua puhallinavusteista painovoimaista ilmanvaihtoa, jossa muuten painovoimaiseen ilmanvaihtoon lisätään puhallin riittävien ilmavirtojen aikaansaamiseksi.

Säkkinen lisää tulisijan käytön parantavan ilmanvaihtuvuutta painovoimaisessa ilmanvaihdossa. Myös poistoilmahormin pituus ja halkaisija vaikuttavat ilmanvaihdon toimintaan: korkea ja leveä hormi luo edellytykset toimivalle painovoimaiselle ilmanvaihdolle. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Saunatunnelma uudelle tasolle

Nuhruinen, kulunut sauna voi himmentää innokkaimmankin saunojan löylyilon. Kun vanha sauna päätetään remontoida uuteen uskoon, tarjoutuu tilaisuus lisätä niin sen viihtyisyyttä kuin tunnelmaakin, mutta myös varmistaa, että esimerkiksi kosteuseristykset ovat ajan tasalla.

Saunaremontin kimmokkeena on usein halu tuunata talo myyntikuntoon, tai vasta ostetun talon muokkaaminen enemmän oman näköiseksi. Toisinaan taustalla voi olla kuitenkin jo pelkästään trendien muuttuminen – tai silkka muutoksenhalu.

Olipa tilanne sitten mikä hyvänsä, yksi on selvää: jos saunaa ei ole kertaakaan remontoitu, pintojen ikääntyminen ja kuluminen voivat näkyä selvästi jo 30–40-vuotiaassa talossa.

– Silikonisaumoihin lattian ja seinän rajassa voi tulla tummia pisteitä. Paneloidun seinän alareuna alkaa tummua ja näyttää aika tuhnuiselta, eikä sitä saa puhdistamalla pois, kuvailee sisustusarkkitehti **Maria Krause**, joka on uransa aikana suunnitellut saunaremontteja lukuisiin yksityiskoteihin.

– Myös sähköasennukset, kiuas ja pinnat voivat olla kuluneita tai nykyvaatimuksiin nähden puutteellisia.

Kuluneet, epäsiistit pinnat saavat

saunan vaikuttamaan vanhentuneelta ja tunkkaiselta. Nuhruisuus vähentää helposti saunomisiloa, mutta saunaremontilla voidaan vaikuttaa myös saunan toimivuuteen ja turvallisuuteen. Etenkin iäkkäämpiä saunoja varten olisi Krausen mukaan hyvä miettiä saunaa remontoimalla esimerkiksi porrasten määrää ja nousukorkeutta, ja asentaa tarvittaessa kaiteet niiden molemmiin puoliin.

– Kun ihmiset vanhenevat, se, mikä meni vielä 30 vuotta sitten, voi olla hankalaa nykyään.

Saunaan lisää tilantuntua lauderatkaisuilla

Vanhojen, alkuperäiskuntoisten saunojen yleisimpiä puutteita ovat vanhentunut tai puuttuva vedeneristys, heikko ilmanvaihto sekä rakenteisiin mahdollisesti syntyneet kosteus- ja homevauriot, luettelee sisustusark-

kitehti **Piia Seppänen**, jolle saunojen suunnittelu on niin ikään päivätyötä.

Remonttia voi kuitenkin rajoittaa hänen mukaansa esimerkiksi tilan koko, seinärakenteet, ilmanvaihdon sijainti – ja budjetti.

– Nykyään some on pullollaan kuvia leijuista lauteista – eli mahdollisimman vähän näkyviä tukijalkoja – ja tämä aiheuttaa seinärakennehaasteen. Leijuvat tukijalattomat kulmat lauteissa täytyy huomioida jo seinärakenteissa ennen panelointeja.

Pienen saunatilan voi hänen mukaansa saada kuitenkin tuntumaan kokoaan suuremmalta sopivalla laudemallilla ja lauteiden mittasuhteilla.

– Alalaude kannattaa tehdä puolilaverina tai laverina, jolloin saadaan optimoitua jalkatila, ja kun alalaude jatkuu ylälauteen alle, se jatkaa katsetta takaseinään ja tila tuntuu suuremmalta.

Maria Krause huomauttaa L-mal-

lisen lauteen vievän saunasta paljon tilaa. Pienissä saunoissa hän kannattaa sen sijaan seinästä seinään -ratkaisua. Pienenkin saunan saa tuntuun kokoaan suuremmalta esimerkiksi vaihtamalla saunan oven lasioveksi, mutta hän toteaa, ettei sekään ole aivan ongelmaton ratkaisu:

– Jos vettä roiskuu, tulee kalkkitaharoja, mikä vaatii enemmän siivousta. Mutta toisaalta se luo tilantuntua, jos on näkymä suihkutilaan.

Saunaan voidaan saada kaivattua avaruutta myös osittais- tai kokolasi-seinällä. Krause muistuttaa monien suomalaisten yhdistävän saunaan kuitenkin mielessään intiimin tunnelman, jolloin pienempi tilakaan ei häiritse.

Saunatrendeinä tummat sävyt ja jiirilauteet

Nykypäivän saunatrendeissä näkyvät Piia Seppäsen mukaan tummat

sävyt, kuten lämpökäsitelty haapa, mustaksi sävytetyt paneelit ja muutenkin rauhallinen, luonnonläheinen spa-henki.

– Myös epäsuora LED-valaistus ja selkeä minimalistinen ilme ovat suosittuja.

Hän kertoo jiirilauteiden olevan tämän hetken suurin saunatrendi. Perinteisten lauteiden rinnalle on tullut myös näyttävämpiä laudekonaisuuksia, joita voidaan räätälöidä omaan makuun sopiviksi.

– Massiivisemmat liimalevylauteet ja vastaavasti rimamaisemmat lauteet kiinnostavat tällä hetkellä myös.

Pintamateriaaleilla on iso merkitys siihen, miten tilavalta sauna vaikuttaa. Seppänen kertoo vaaleampien puu- ja laattapintojen tekevät tilasta suuremman tuntuksen.

– Valitsisin myös paneeliksi noin 15 mm vahvan paneelin, en kovin vahvaa ja kolmiulotteista esimerkiksi rimamaista paneelia, koska materiaalivahvuudet voivat viedä pienestä saunatilasta myös yllättävästi tilantuntua.

Hän lisää myös paneelisuunnilla olevan merkitystä. Niillä voidaan halutessa korostaa esimerkiksi tilan korkeutta tai syvyyttä.

– En välttämättä käyttäisi myöskään kovin montaa erilaista paneelia tai puun sävyä samassa saunassa. Kun käytetään samaa puunsävyä ja selkeitä yhtenäisiä pintoja, se tekee tilasta tilavamman oloisen, harmonisen.

Nykykiukaiden ominaisuudet kehittyneet

Kiuasvalikoima on monipuolistunut reippaasti sitten takavuosien: perinteisten seinäkiukaiden lisäksi saatavilla on esimerkiksi näyttäviä tornikiukaita, kulmamalleja ja lauteisiin integroitavia ratkaisuja, luettelee Seppänen. Samalla kiukaista on tullut entistä enemmän visuaalinen elementti.

Nykykaikaisten sähkökiukaiden energiahyötysuhde on kehittynyt myös aimo harppauksen vanhoihin malleihin verrattuna, ja niiden sijoittelumahdollisuudet monipuolistuneet: lauteet voidaan esimerkiksi asentaa kehäksi joidenkin kiukaiden ympärille.

– Niitähän on valtavasti paljon eri värejä, eri kokoja ja osittain eri muotoja. On asiakkaista ja seinän paneeleista ja lauteista kiinni, mikä matsaa parhaiten, Krause toteaa.

Uusien kiukaiden tärkeä ominaisuus ovat suojatut vastukset, jotka estävät kiukaan ylikuumenemisen ja parantavat siten turvallisuutta. Monet nykykiukaat on varustettu myös helpommilla hallintamahdollisuuksilla, ja niitä voidaan ohjata etänä esimerkiksi älypuhelimella.

– Lisäksi uusissa kiukaissa voi olla lämmönsäätöjärjestelmä, joka asettaa sen optimaalisen lämmön mitä halutaan, Krause lisää.

Monet pitävät puukiukaista saatavia löylyjä ylivermaisina sähkökiukaisiin verrattuna. Krause vinkkaa markkinoilta löytyvän nykyisin myös duo-kiukaita, joissa on sekä puu- että sähkölämmitys, joiden välillä voi vapaasti sitten valita tilanteen ja

tarpeen mukaisesti.

– Jos on vähän kiireempi tai haluaa saunaa päivän päätteeksi, sitten vain napsauttaa kiukaan päälle kaukosäätimestä tai puhelimella.

Saunan valaistus tekee tunnelman

Valaistus tekee tunnelman – myös saunoessa. Seppänen kehottaa pohtimaan, halutaanko valaistuksella tehdä valoisaa vai hämyistä saunatunnelmaa. Valaistus on hyvä suunnitella ennen panelointia, jotta sähkötyöt pystytään tekemään suunnitelmaa tukevaksi ja sähköjen ulosviennit pystytään tekemään oikeille kohdille.

– Valaistus voi olla tänä päivänä myös himmennettävä, mikäli saunan tunnelmaa ja valaistuksen voimakkuutta halutaan muokata. Kannattaa pohtia myös tarvitaanko siivousvaloa oman katkaisijan taakse.

Myös Krause korostaa saunan valaistuksen merkitystä. Saunan valaistuksen uusiminen ei ole hänen mukaansa yleensä suuritöinen hanke, mutta kannattaa kosteissa tai puolikosteissa tiloissa jättää sähköasentajan hoidettavaksi jo turvallisuussyistä. Hän neuvoo kiinnittämään huomiota etenkin siihen, mihin valaistus sijoitetaan.

– Toisinaan lauteiden alle, tai jos lauteiden takana on selkänauha, siellä voi hyvin kiittää led-nauha. Tai sitten on spottivalaisimia alakatossa. Led-valaisimissa pitää miettiä myös valon väriä, että se ei ole liian sininen vaan vähän kellertävä. On ihan uskomatonta, kuinka paljon se vaikuttaa tunnelmaan.

Nyrkkisääntönä saunan valaistus ei saisi häikäistä lauteilla olevia tai alas meneviä, ja sen tulee kestää kovaa lämpöä ja kosteutta. Seppänen kertoo nykyään olevan saatavilla myös pitkään kaivattua LED-nauhaa, joka voidaan asentaa saunan kattoon.

– Aiemmin tällaista tuotetta ei ole ollut markkinoilla, koska kuumuus aiheuttaa tekniselle toteutukselle ja valon kestävyydelle haasteita.

Sauna nykyvaatimusten tasolle

– Jos saunaa yhtään alkaa fiksaamaan, kyllä se kannattaa laittaa hyvällä tavalla tähän päivään, Maria Krause kannustaa. Rakennustapa on vuosien saatossa muuttunut, ja monet asiat tehtiin aikoinaan hyvin toisin kuin nykyään. Etenkin kosteuseristeiden kunnosta on hyvä varmistua, ja tarvittaessa päivittää ne nykyvaatimusten tasolle. Mahdollisten virheiden lisäksi hän kehottaa kurkistamaan pinnan alle sitä, mitä saunassa ylipäätään on tehty ja pitäisikö jotain päivittää.

– Se lisää kustannuksia, mutta on sen väärti.

Hän neuvoo kiinnittämään huomiota myös saunan ilmanvaihtoon, etenkin korvausilman riittävyyteen. Usein talon ilmanvaihtojärjestelmä kun on jäänyt rakennusaikaiselle tasolle.

– Jotta saunassa olisi miellyttävä olla, tulo- ja poistoilman tulee olla kuitenkin tasapainossa. ■

TYYLİKÄS
AJATON
LAADUKAS

MYÖS
ASENNUS-
PALVELU

@rakennusruoho
Rakennus Raino Ruoho Oy

Kalustemyyjäsi:
Rakennus Raino Ruoho Oy
040 5626 302
toimisto@rakennusruoho.com
www.rakennusruoho.com

RR
Ma - Pe
9 - 17

Turvalliset ja energiatehokkaat autotallinovat ja ulko-ovet vaihtoi-
ntöineen suoraan nosto-ovien markkinajohtajalta. Pyydä tarjous!

AUTOTALLINOVET

AVAIMET KÄTEEN -ASENNUKSELLA

Luotettava palvelu, ammattimaisesti ja
lupausten mukaisesti hoidettu työ. ★★★★★

Nopea toimitus ja joustava asennus. Ei
tarvitse miettiä mistä seuraavan oven tilaan. ★★★★★

TURNER DOOR
PYYDÄ TARJOUS:
044 2614 648
erik.kukko@turner.fi
www.turner.fi

SE AVULIAIN OVIKUMPPANI

SUOMALAISTA
PALVELUA

Muuttofirmasta saa ammattimaista palvelua tavaroiden siirtoon tai vaikka koko muuttoon.

Teksti: Ulla Sirén

Muuta ensin paperilla, sitten autolla

Hyvä muutto on sellainen, että irtaimiston lisäksi omat hermot säilyvät kunnossa. Siksi muutto onnistuu parhaiten suunnittelemalla, aikatauluttamalla ja varmistamalla kaikenlaisia asioita etukäteen.

Muutossa kannattaa karsia turhia kustannuksia, joten sen suunnittelu alkaa eri vaihtoehtojen vertailusta ja kilpailuttamisesta. Muuttopäivällä on väliä hinnan suhteen, sillä muuttopalvelut ovat yleensä halvempia keskellä viikkoa ja alkukuusta. Joskus hiljaisen kysynnän aikoina firmat tarjoavat erityisen edullisia päiviä tai ”äkkilähtöjä” eli halpoja muuttoja niille, jotka tilaavat palvelun vasta päivää paria aikaisemmin. Tällöin muuton voi joskus saada jopa puoleen hintaan.

Jos aikoo muuttaa ilman ammattiapua, on hankittava vähintään kuljetukseen sopiva auto ja tarvittava talkooväki, muuttolaatikoita sekä muita apuvälineitä kuten nokkakärret ja kuorman kiinnitykseen tarvittavat välineet. Auton ja laatikot voi vuokrata, joten niidenkin hintoja kannattaa vertailla.

Muuttamiseen voi saada taloudellista apua, joten hyvissä ajoin ennen

muuttoa on hyvä ottaa selvää, onko oikeutettu sellaiseen. Kela voi maksaa tietyin ehdoin muuttoavustusta ja jos on muutettava työn takia, myös liikkuvuusavustusta. Työehtosopimukseen kuuluva palkallinen muuttopäivä on tuki, jota kaikki eivät ehkä tule ajatelleeksi.

Tilaa muutto ajoissa

Muuttojen asiantuntija, toimitusjohtaja **Jari Kuopio** kertoo, että muuton toteuttajaksi valitaan usein lähin firma, mutta se ei aina takaa halvinta hintaa. Esimerkiksi muuttoauton ajo laskutetaan varikolta varikolle, mitä firman toimiston sijainti ei kerro. Auto voi siis tulla kauempaa kuin luulisi.

Kuopion mukaan suosituin muuttofirman avulla tehtävä muutto on sellainen, jossa asiakas pakkaa ja purkaa itse tavaransa, mutta firma hoitaa niiden suojauksen kuljetuksen

ajaksi sekä kaiken kantamisen.

– Nykyään on harvinaista, että ihmisillä on omasta takaa apuväkeä. Mies ja -auto -tyyppisiä muuttoja ei juuri enää tehdä, vaan firmasta tulee aina kaksi tai kolme työntekijää, hän kertoo.

Sen sijaan täyttää ”avaimet käteen” -palvelua, jossa firma sekä pakkaa että purkaa tavarat, hyödyntää vain pari prosenttia kaikista muuttajista.

Muuton ammattilaiset toivovat, että tilaus tehdään riittävän ajoissa, mutta mielellään firman kanssa yksityiskohdista neuvotellen. Muuttofirmoilla on tuntihinnat, joten asiakkaat haluavat mieluiten tiukan aikataulun, mutta tietämättömyydestä voi seurata virheitä. Maallikon on vaikea tietää, miten paljon tavaroiden siirto oikeasti vie aikaa, ja miten ison auton mikäkin tavaramäärä vaatii.

– Ehdottoman tärkeää on tehdä kaikki sopimukset muuttofirman kanssa kirjallisena, Jari Kuopio neu-

voo. Asiakkaan on saatava tilauksestaan kirjallinen vahvistus, jossa luetellaan kaikki vastuut ja velvollisuudet. Pelkkää suullinen sopimus saat- taita johtaa siihen, että määräpäivänä muuttoautoa ei tulekaan.

Pakkaa järjestyksessä

Muutto on sitä työläämpi, mitä enemmän selvitettävää on vanhaan asuntoon kertyneissä tavaroissa. Usein muuttavat ovat yleensä karsineet tavaroitaan, mutta jos muutetaan pois kodista, jossa on eletty kymmeniä vuosia, kaiken läpikäyminen voi vaatia paljon aikaa ja ajatustyötä. Siitä päästä kannattaa siis aloittaa, kun kodin vaihto häämöttää.

Perillä odottava kaaos on lyhytkestoisempi, jos laatikon päälle kirjoitetaan, mitä se sisältää, sekä mihin huoneeseen pakkaus kuuluu viedä.

Tärkeää on myös huonekalujen

pintojen sekä särkyvien esineiden kuten peilien ja valaisinten suojaaminen. Lipastojen ja kirjoituspöytien laatikot on hyvä teipata tai muuten kiinnittää paikoilleen, niin että ne eivät aukeile kannettaessa. Jari Kuopio kehottaa lisäksi välttämään laatikoiden ylipakkaamista.

– Jos laatikot on pakattu kukkurorilleen, niitä on mahdotonta pino- ta päällekkäin muuttoautoon. Silloin jokainen laatikko pitää avata ja tyhjentää niistä tavaraa muualle, tai siten asetella ne vain vierekkäin, mikä tosiasiaa on harvoin mahdollista, hän selittää.

Järkevä muuttaja varaa itselleen ja perheelleen selviytymispakkauksen, joka sisältää sen, mitä voi tarvita kesken muuton ja heti sen jälkeen. Sellaisia ovat esimerkiksi hygieni- ja ensiaputarvikkeet, laturit, taskulamput, sakset, lattiaharja ja rikkalapio, käteinen raha, ruokaa ja juomaa – myös lemmikkieläimille – vauvan hoidossa välttämättömät tarvikkeet; ylipäättään kaikki sellainen, mitä ilman ei tule toimeen montaa tuntia. Jos koko kodin irtaimisto on pakattuna laatikoihin, joita monet käsiparit ovat kantaneet sisään satunnaisessa järjestyksessä, on helpotus tietää ainakin se, missä sijaitsee välttämättömin.

Vanha asunto kuntoon

Ei ole samantekevää, mihin kuntoon vanha asunto jää. Jos asuu vuokrala, muuttosiivous kuuluu vuokralaisen velvollisuuksiin. Ellei sitä hoida, omistaja siivouttaa asunnon ja lasku seuraa perässä. Siivouksen saa tarvitessaan myös ostopalveluna, jota jotkin muuttofirmatkin tarjoavat. Siivouspalvelusta saa verotuksessa kotitalousvähennyksen, mutta muuttopalvelusta ei.

Esimerkiksi varastotiloja voi siivota ja ikkunoita pestä jo viikkoja ennen muuttoa, ja sillä keinolla muuttoviikon kiire helpottuu. Siivouksessa pitää muistaa komeroitten sisäosien sekä lieden ja jääkaapin taustojen imurointi sekä lattiakaivojen, ilmanvaihtoventtiilien, uunin, jääkaapin ja pakastimen puhdistus. Kun kylmäkalusteet on sulatettu ja puhdistettu ja johdot otettu irti pistorasioista, niiden ovet jätetään raolleen, jotta sisälle ei muodostu kosteutta. Pesu- ja tiskikoneiden hanojen pitää jäädä kiinni.

Viimeistään siivouksen yhteydessä on hyvä tarkistaa asunnon kunto ja dokumentoida se valokuvaamalla. Silloin välttyy muun muassa siltä, että uusien asukkaiden muutossa tai heti sen jälkeen aiheuttamista vaurioista aletaan vaatia korvauksia edelliseltä asukkaalta. Dokumentointi koskee tietysti myös uutta asuntoa, jotta voidaan osoittaa vuokranantajalle tai taloyhtiölle sen kunto sekä mahdolliset puutteet muuttohetkellä.

Solmi, siirrä ja irtisano

Kuten tiedetään, muuttaminen ei tarkoita pelkkää tavaroiden siirtämistä paikasta toiseen. Asumiseen liittyy melkoinen määrä erilaisia sopimuksia, joista suuri osa on normaalin arjen sujumisen kannalta pa-

kollisia, eivätkä nekään vaihda paikkaa automaattisesti.

Tärkein on muuttoilmoitus Digi- ja väestötietovirastoon, Postiin sekä taloyhtiöön muutettaessa lisäksi muuttoeli taloon tuloilmoitus isännöitsijälle. Muuttoilmoitukset eivät korvaa tois- aan, joten ne kaikki on muistettava.

Sähkö- ja nettisopimukset katkeavat muutettaessa asunnosta toiseen. Koska uudet sopimukset on tehtävä joka tapauksessa, ne voi halutesaan kilpailuttaa muuton yhteydessä. Jos taas sähkö ja netti sisältyvät vuokraan uudessa asunnossa, pitää muistaa olla tekemättä sopimuksia.

Samoin lehti-tilaukset ja muut mahdolliset säännöllisesti kotiin saapuvat tilaukset kannattaa siirtää ajoissa, jotta ei synny katkoksia.

Taloyhtiöistä lähtiessä on muistettava irtisanoa sauna- ja pesutupavuorot sekä autopaikka, ja taloyhtiöön muutettaessa sopia uudet vuorot. Joissakin taloyhtiöissä voi olla muitakin varattavia vuoroja, kuten kuntosali. Vuoroista voi sopia esimerkiksi silloin, kun ilmoittaa muutosta isännöitsijälle.

Omakotitaloon muuttaja tarvitsee lisäksi ainakin vesi- ja jätehuoltosopimukset sekä mahdollisesti yksityistien lumenaurausopimuksen, jota ei helposti tule ajatelleeksi, jos muutto tapahtuu lumettomana aikana.

Vuokralaisen pitää lisäksi muistaa, montako avainta hänen hallussaan on ollut autopaikan sähkötolpan avain mukaan lukien, ja kerätä ne kokoon ajoissa.

On myös syytä varmistua siitä, että takuuvuokra palautetaan sen jälkeen, kun vuokranantaja on tarkistanut tyhjäksi jääneen asunnon.

Huolehdi vakuutuksista

Kotivakuutus pitää muistaa siirtää uuteen asuntoon, ja ennen kaikkea on tärkeää varmistaa, että se on voimassa muuttopäivänä ja sisältää muuttovakuutuksen. Jos vakuutuksen sanoo irti ja ajattelee ottavansa uuteen kotiin aikanaan uuden, käy niin, että vakuutusta ei ole turvana silloin, kun on suurin riski, että irtaimistolle tai jommallekummalle asunnolle sattuu jotain.

Muuttofirman oma vakuutus korvaa särkynyttä omaisuutta painon mukaan, 20 euroa kilolta, jos firma aiheuttaa vahinkoa. Lisäksi on olemassa erillinen muuttovakuutus, joka tarvitaan, mikäli muutettava omaisuus on erityisen arvokasta tai vaikeasti kuljettavaa. Muuttajan ottama erillisvakuutus on välttämätön, jos muutettava esine on yli 2000 euron arvoinen.

On hyvä huomata, että muutossa kadonneita tavaroita vakuutus ei korvaa eikä muuttofirma vastaa niistä. Jari Kuopio selittää, että jos katoamiset olisivat firman vastuulla, koko muutto-kuormasta pitäisi laatia yksityiskohtaiset lähetyslistat, jotta olisi selvää, mitä tavaraa kuormassa on kulkenut.

– Muuton jälkeen tavaroita on usein hukassa, mutta tavallisesti ne löytyvät lopulta asiakkaan omista tiloista, eivät muuttoautosta, Kuopio sanoo. ■

Asiantuntija: Toimitusjohtaja Jari Kuopio, Muuttoapu.com

MUUTTOPALVELUA Varmasti. Vuodesta 1989.

- ✓ Kotitalous- ja yritysmuutot
- ✓ Muuttolaatikat kotiintointimaksella
- ✓ Muut kuljetukset

Varaa muutto!

044 277 7727

kuljetuslenkki@kuljetuslenkki.fi

www.kuljetuslenkki.fi

KULJETUSLENKKI OY

Auto- ja Huonekaluverhoomo Kohonen

Yli 30 vuoden kokemuksella

Ota yhteyttä - verhoilen lähes kaiken autoista huonekaluihin!

0400 777 822 | Riuttantie 123, Riihimäki

Katso kuvia verhoilutöistäni Facebookissa: Tmi Auto- ja Huonekaluverhoomo Kohonen

Kantojyrsintää vuodesta 1992

AMMATTITAITIDOLLA JA KOKEMUKSELLA

- **Vaikeiden PIHAPUIDEN KAATO**
- **KANTOJEN JYRSINTÄÄ**
- **Vakuutukset on.**
- **Puiden kaadot myös kourasaha-autolla.**

Markku Huostila

0400 627 099

www.mhkanto.fi

MH-KANTO

Joko olet tutustunut?

www.omakotilehdet.fi

Teksti: Elina Salmi

Kodin ei-toivotut pikku vieraat

Vessan lattialla näkyy hopeinen vilahdus, roskakaapista kuuluu rapinaa ja jauhopussin sisältö näyttäisi elävän. Kotiin on siis päässyt kutsumattomia vieraita.

Siistiinkin kotiin saattaa joskus ilmaantua tuholaisia, joista haluaa päästä eroon. Osa niistä tulee viemäristä, osa ulkoa ja osan kannamme itse sisälle.

Vaikka joukossa on harmittomia-kin kavereita, voivat tuhohyönteiset ja sisälle tunkevat jyräjät aiheuttaa monenlaista haittaa ja harmia sekä ainakin runsaasti ylimääräistä työtä. Eroonhan niistä on päästävä.

Jos kylpyhuoneessa, ruokakaapissa tai vaatekomerossa näkyy ötököitä, pitää ensiksi koittaa selvittää laji. Jos lentäviä tai ryömiviä hyönteisiä tai toukkia on enemmän kuin yksi, on syytä ryhtyä toimeen ja pyrkiä häätämään kutsumattomat vieraat mahdollisimman pikaisesti.

Hiiret, rotat ja toisinaan oravat saattavat myös päästä sisätiloihin ja ne on

hädettävä vielä isommalla kiireellä kuin hyönteiset.

Vessan vikkela vipeltäjä

Sokeritoukka on reilun sentin mittainen, hopeanharmaa, vilkasliikkeinen otus, joka viihtyy kosteissa tiloissa. Useimmiten sen näkee vessassa tai kylpyhuoneessa, kun valonarka hyönteinen säntää piiloon valojen syttyessä.

Sokeritoukka viihtyy viemäreissä. Ne liikkuvat tilasta toiseen putkien kautta ja pääsevät hajulukkojen läpi. Sokeritoukista on harvoin mitään oikeaa haittaa, mutta ne voivat toisinaan aiheuttaa tuhoja tekstiileissä. Jos toukkia on massoittain, se voi kertoa siitä, että rakenteissa on kosteusvaurioita ja tarkempi tutkimus on paikallaan.

Sokeritoukkia voi yrittää häätää kaatamalla kiehuva vettä kaikkiin viemäriin. Lisäksi on suositeltavaa imuroida kosteiden tilojen ja keittiön listat, nurkat, saumat sekä raot. Lisäksi voi illalla käsitellä pyretriinipitoisella aineella ne kohdat, joissa soke-ritoukkia näkyy.

Hyönteismyrkkujen käytössä on noudatettava varovaisuutta ja tutustuttava erittäin huolellisesti käyttöohjeisiin, sillä toiset niistä ovat vaarallisia myös ihmisille ja vaikkapa lemmikkieläimille.

Muukalainen keittiön pöydällä

Keväällä ja alkukesästä voi sisällä nähdä myös mauraia eli soke-

rimuurahaisia. Se on pieni ja musta eikä pure ihmistä.

Useimmiten mauraisten pesä on ulkona ja ne hakeutuvat sisätiloihin vain etsimään syötävää. Kannattaakin vähentää houkutus- ja pitää ruoat suojattuina, makeat aineet tiiviissä rasioissa sekä keittiö siistinä murusista. Turvallisin vaihtoehto mauraisten torjuntaan on kaupan syöttivalmiste, jossa myrkky on muovirasian suojassa.

Toisinaan sisätiloissa voi havaita myös mauraista selvästi suuremman ja luonnosta tutumman hevosmuurahaisen. Normaalisti hevosmuurahainen elää metsissä, mutta voi joskus pesiä myös rakennukseen ja aiheuttaa merkittävää tuhoa. Hevosmuurahainen ei varsinaisesti syö

” Hiiret, rotat ja toisinaan oravat saattavat myös päästä sisätiloihin ja ne on häädettävä vielä isommalla kiireellä kuin hyönteiset.

puuta, vaan jyräsi sinne pesänsä, joka laajenee vuosi vuodelta.

Jos pesä sijaitsee rakennuksen kantavissa osissa, voi syntyä huomattavia vahinkoja. Siksi pesä on löydettävä ja tuhottava pikimmiten ja kaikki vioittuneet puuosat vaihdettava uusiin. Aina varma valinta on ammattimaisen tuholaistorjujan apuun turvautuminen.

Apua, jauhoissani liikkuu joku

Elintarvikkeita vioittavat tuhohyönteiset kulkeutuvat kotiin jauhopus-sissa tai muissa elintarvikepakkausissa, tekstiilituholaiset taas vaat-teiden tai kalusteiden mukana. Jos jauhopussissa liikkuu joku tai näkyy ohutta seittiä, on kotiin tullut kannettua riisihärö, rohmukuoriainen tai joku koisalaji. Jokainen lienee törmännyt myös banaanikärpäseen.

Eri elintarvikkeilla on omat tyypilliset tuholaisensa. Useimmat niistä eivät ole myrkyllisiä tai levitä tauteja, mutta syödessään elintarvikkeita ne pilaavat tuotteet ulosteillaan.

Jos havaitsee keittiön kaapeissa ylimääräistä elämää, kannattaa aluksi tarkistaa kaikki, myös avaamattomat pakkaukset ja heittää pois saastuneet. Sen jälkeen pitää tyhjentää kaikki keittiön kaapit, imuroida ne ja pyyhkiä hyllyt yleispuhdistusaineella. Pölypussi viedään välittömästi roskeen. Kannattaa lisäksi puhdistaa lieden tausta ja muut raot ja välit, joihin helposti kertyy likaa ja murusia.

Elintarvikkeiden säilyttäminen tiiviissä muovi- tai lasipurkeissa auttaa ehkäisemään tuholaisten leviämistä. Ulkomailta tuodut mauste- ja pähkinäpussit voi pakastaa viikoksi, jolloin niissä mahdollisesti olevat hyönteiset munat tuhoutuvat.

Loppukesästä ilmaantuva banaanikärpänen on ärsyttävä, mutta muuten vaaraton. Niitä voi yrittää torjua pitämällä keittiön työtasot ja tiskiallas puhtaina, piilottamalla ruoat kaappeihin ja jääkaappiin ja tyhjentämällä bioroskis päivittäin.

Tekstiilituholaisten esiintyminen ei automaattisesti tarkoita sitä, että siivouksessa on oikaistu turhan usein, mutta helpommin ne lisääntyvät ja elävät sottaissa ympäristöissä. Kannattaakin tuulettaa, ravistella ja pestä tekstiilejä säännöllisesti ja imuroida vaatekaapit aika ajoin. Siten ehkäisee tehokkaimmin koiperhosten, turkiskuo-riaisen tai vyöihrakuoriaisten tu-

hoja.

Jos löytää tekstiileistä reikiä, touk-ki-en koteloiden kuoria tai näkee toukkia tai kuoriaisia, on syytä ryhtyä toimiin. Kaapit tyhjennetään kokonaan ja kuumaa kestävä tekstiili pestään 60 asteessa tai pakastetaan viikon ajan.

Lisäksi vaatekaapit imuroidaan ja pyyhkitään yleispuhdistusaineella huolellisesti pinnat, lattiat, lattialis-tat, nurkat ja laatikot. Myös lähellä olevat matot viedään ulos ja tuulete-taan tai imuroidaan molemmin puo-lin. Tarpeen mukaan voi käyttää tu-holaisten torjuntaan tarkoitettua ai-netta, joka sisältää pyretriiniä.

Ikävä matkatulainen

Ehkä inhotuin kutsumaton vieras on lutikka. Se on syöpäläinen eli hyön-teinen, joka tarvitsee ihmisten tai muiden nisäkkäiden verta ravinnok-seen. Omakotitaloon se useimmiten kannetaan itse kirpparilöytöjen tai ulkomaan reissulta matkatavaroiden mukana. Kerrostalossa ne voivat levi-tä asunnosta toiseen.

Lutikan saapumista kotiin ei vält-tämättä heti huomaa, koska se piiles-kelee päivisin patjojen saumoissa tai vaikka sängyn rakenteissa ja liikkuu vain öisin.

Merkkejä lutikoista voivat olla veri-jäljet ja tummat tai mustat ulostepis-teet lakanoissa, patjoissa tai sängyn jaloissa. Luteen purema voi aiheuttaa kutisevia paukamia, jotka sijaitsevat usein raajoissa ja niitä on muutama aivan lähekkäin.

Lutikoiden hävittämiseen tarvi-taan aina ammattilainen, koska nii-hin eivät tehoa kuluttajien käyttöön tarkoitettut torjunta-aineet. Matkalta tullessa esineet ja tekstiilit, jotka kes-tävät kuumaa, voi varotoimena viedä hyvin lämmitettyyn saunaan muu-tamaksi tunniksi. Saman asian ajaa viikko pakastimessa tai talvella ulko-na, jos pakkasta on yli -18 astetta.

Tuholaisten ennaltaehkäisy on aina helpompaa kuin niiden hävit-täminen. Säännölliset tarkastukset, puhtaanapito sekä kosteusolosuh-teet vaikuttavat olennaisesti siihen, asettuvatko tuholaiset taloksi. Suo-ranaisessa torjunnassa on otettava huomioon ongelman aiheuttaja ja sen aikaansaamat tuhot sekä vietävä usein monivaiheinen torjunta lop-puun ohjeiden mukaisesti. ■

Lähteet: Asumisterveysliitto AsTe ry, Martat, Tukes ja Ruokavirasto

Hämeenlinnan
Tuholaistorjunta

0400 210 825 • www.hmltt.fi

A-ANTENNI OY
HYVINKÄÄ-RIIHIMÄKI
0400 481 819
www.a-antenni.fi

OSH Kone Oy
PURKUTYÖT JA PURKU-JÄTTEIDEN KÄSITTELY ammattitaidolla
Pyydä tarjous! Kari: 044 980 2993
oshkone@gmail.com | www.oshkone.com

PURKUJÄTTEEN VASTAANOTTO
Otamme vastaa puujätettä 0€
HYLÄTYNTAVARAN TORI
050 574 8256, Myynnissä hyvää kierrätyskelpoista tavaraa.

KIERRÄTYSPIISTO
Pajakatu 4, Riihimäki
Avoimma ma-to 7-17, pe 7-14
TERVETULOA!

Ostetaan metalliromua
Rauta, kupari, alumiini, ym.
Romuautojen virallinen vastaanottopiste.

ROMULIIKE SUOTULA OY
Jokelantie 601, 05470 Hyvinkää. P. 019 467 763, 0400-480 794
romuliike@suotula.fi
www.suotula.fi

Omakoti

f

Tykkää meistä FACEBOOKISSA!
facebook.com/omakotilehti

omakotilehdet.fi

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Frisbeegolf villitsee vuodesta toiseen

Frisbeegolf on rento harrastus, jossa voi haastaa itseään oman tasonsa mukaisesti ja nauttia ulkonaliikkumisesta.

Vuonna 2025 frisbeegolfin MM-kisat järjestettiin ensimmäistä kertaa Pohjois-Amerikan ulkopuolella, vieläpä kotoisasti Tampereella ja Nokialla. Tapahtumaa seurasi lajihistorian ylivoimaisesti suurin liveyleisö niin paikan päällä kuin streamin välityksellä.

Frisbeegolfia voi pelata hyvin yksinkin, mutta Suomessa on yli 200 seuraa, joissa lajia voi harrastaa yhdessä muiden kanssa niin kesä- kuin talvikaudellakin. Frisbeegolf onkin saavuttanut meillä laajan suosion: jo vuonna 2024 frisbeegolfradat.fi-sivustolle oli listattu kaikkiaan 1 000 kotimaista rataa.

Frisbeegolfrataan kuuluu yleensä 9 tai 18 väylää. Pelin on voittanut se pelaaja, joka on kiertänyt koko radan vähimmillä heitoilla. Peliväylä aloitetaan heittämällä avausheitto. Seuraava heitto suoritetaan aina siitä paikasta, mihin edellinen heitto pysähtyi. Väylä on pelattu loppuun kunnes frisbee on maalikorissa. Kun väylä on pelattu loppuun, siirrytään seuraavalle väylälle.

Frisbeegolfissa väylien pituudet vaihtelevat viidestäkymmenestä metristä aina kolmeensataan metriin. Pelatessa käytetään väylän ja pelitilanteen mukaisesti erilaista frisbeetä ja erilaisia heittotapoja.

Lähde: Suomen Frisbeegolfliitto

Magnific

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä

facebook.com/omakotilehti

Ristikon
ratkaisu
edellisestä
lehdessä.

RISTIKKO

Miehet LUOTI Öljymaa Tämän koston! Valtio

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

-suoja Välissä Välit -5 +10

Työkalu

Leipä Suvusta?

Frangen 1001 Frozen-hahmo Savokin Ansoja

Lupa Väännetty?

Sillanpää

Joilakin

Pala via

Isku Arabi-maa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

24.12. Rikki

2022

Preiskari Lapaluoto

Tämä ja uusinta

Visa

Seos Ja seuraavana

Hau toihin

Usko vat "vale"

Orginaali Fobiat -1.

Raha yks.-1.

Lap sellisia

Sinne mäki

ISTA

Fifty sixty

Eläin -4h

LIHATON SIIPOLA Blom

Kai nous

Pää tön

Käde tön

Mitat tavia?

Jää tön

10-1 5+4

OK RA

ROI NE

Ah kera

Aamu Sää-detyt

Löytö PUU

Sulaa

» LAKIPALSTA

Lasse Jelekäinen
Asianajaja, OTM
Tohtorikoulutettava,
Helsingin yliopisto
Lindbladilla vuodesta
2019 lähtien

Kaupungin vuokratonttien vuokrankorotus

Asunto, kuten omakoti- tai kerrostalo voi sijaita omistetun tontin sijaan vuokratontilla. Kiinteistön omistaja tai taloyhtiö ei tällöin omista maapohjaa, vaan maksaa vuokraa tontin omistajalle, kuten kaupungille. Vuokrasopimukset ovat tavanomaisesti pitkiä ja sopimusedot on sovittu vuosikymmenien ajaksi.

Viime vuosina vuokratontit ovat herättäneet keskustelua, sillä vuokriin on tehty merkittäviä korotuksia, kun vanhoja vuosikymmeniä kestäviä sopimuksia on uusittu. Esimerkiksi alkuvuodesta 2026 Espoon kaupunki ilmoitti korottavansa kaupungin vuokratonttien tonttivuokraa sopimuksiin, jotka on laadittu 1970- ja 1980-luvuilla. Uuden sopimuskauden vuokrat olivat selvästi nykyisiä vuokria korkeampia, ja tätä on perusteltu pääkaupunkiseudun viime vuosikymmenten voimakkaalla arvonnousulla.

Tonttivuokran hinta on tavanomaisesti sidottu tontin arvoon sopimuksentekohetkellä, ja sopimukset ovat lähes poikkeuksetta määräaikaisia. Maanvuokralain mukaan vuokranantaja ei voi yksipuolisesti vuokra-aikana korottaa tonttinvuokraa, ellei siitä ole sovittu tonttinvuokrasopimuksessa. Tonttinvuokran sovittelun osalta asia voidaan vuokra-aikana käsitellä käräjäoikeudessa.

Koska tonttinvuokrasopimukset on tavanomaisesti solmittu 50 vuodeksi, niin vuokrataso on tässä ajassa jäänyt jälkeen tonttien arvosta. Uusittavien vuokrasopimusten hinta tarkastetaan Espoon kaupungin

tapauksessa tonttien markkina-arvoon, joka selittää moninkertaiseksi nousevan vuokrahinnan. Tamperella tonttinvuokraan vaikuttaa asemakaavassa olevan rakennusoikeuden määrä ja Helsingissä toteutunut kerrosala.

Hinnankorotukset voivat vaikuttaa merkittävästi asukkaiden talouteen ja moninkertaiseksi nousseet vuokrat ovatkin herättäneet huolta ja vastustusta. Kiinteistöjen omistajat ovat tehneet kaupungeille oikeasuvaatimuksia yleisen kohtuuttomuuden nojalla. Vuokranantajana toimivan kaupungin menettely vuokrankorotuksessa voidaan käsitellä hallinto-oikeudessa. Kaupungit ovat pyrkineet kohtuullistamaan korotuksia esimerkiksi tapauskohtaisilla porrastuksilla tai toteuttamalla korotukset asteittain esimerkiksi 10 vuoden siirtymäajan avulla.

Uusien vuokraehtojen taustalla vaikuttaa myös ihmisten tasapuolisuus ja yhdenvertaisuus. Julkisten toimijoiden kuten kaupunkien on kunta- ja hallintolakien nojalla kohdeltava asukkaitaan tasapuolisesti. Vanhoissa vuokrasopimuksissa tonttinvuokra on huomattavasti alhaisempi kuin lähivuosina solmituissa sopimuksissa. Tämä on johtanut siihen, että samassa kaupungissa kaupungin vuokratontilla asuvien ihmisten tonttinvuokra voi vaihdella hyvinkin paljon. Tasapuolisuuden ja yhdenvertaisuuden nojalla vanhoja vuokrasopimuksia uusittaessa on kaupungin nostettava vuokra samalle tasolle nykyisen tason kanssa.

SÄHKÖTYÖT KOTIIN JA YRITYKSILLE

- SÄHKÖSANEERAUKSET
- PIENET JA SUURET KORJAUSTYÖT
- SÄHKÖAUTON LATAUSASEMAT
- ILMALÄMPÖPUMPUT

SÄHKÖTUUMA OY

p. 050 337 3245

SAHKOTUUMA@GMAIL.COM

WWW.SAHKOTUUMA.FI

luotettava
kumppani

AAA
KORKEIN LUOTTOLUOKITUS
© Dun & Bradstreet 2025

SUOMEN VAHVIMMAT PLATINA
Sähkötuuma Oy
FI28541773 | 2019-2024

Toiveittesi piha, ympäri vuoden

Hyvin suunniteltu piha lisää asumismukavuutta ja nostaa asunnon arvoa. Suunnittelemme pihoja ympäri vuoden, myös syksyllä ja talvella! Varaa nyt suunnittelun tutustumikäynti.

Pihaus

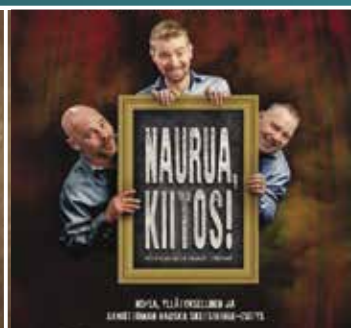
info@pihaus.fi

pihaus.fi

050 336 3400

Hyvinkääsali

lippu.fi

SYKSY 2026

PE 4.9. KLO 16
AJATTOMASTI AJASSA
Kyösti, Ajaton Sointu & Aikamiehet

LA 19.9. KLO 19
**RAKKAUDELLA
HELENA & JORMA**

PE 25.9. KLO 19
IRINA - AKUSTINEN ILTA

SU 27.9. KLO 15
**TI-TI NALLEN RYTMIRETKI
-KONSERTTI**

TO 1.10. KLO 19
ALIISA SYRJÄ

TO 8.10. KLO 18.30
MIKA IKONEN
30v-taiteilijajuhla

PE 9.10. KLO 18.30
RAPARPERITAIVAS
Ilta Göstan ja Leavingsin kanssa

LA 24.10. KLO 19
ANI Tuhlaajapoika-konserttisali-kiertue

SU 25.10. KLO 14
**TATUN JA PATUN
14 OUTOA ONGELMAA**

TO 29.10. KLO 19
NAURUA, KIITOS!
Ville Keskilä, Kalle Pylvänäinen & Antti Peltola

PE 30.10. KLO 18.30
ABBA - DANCING QUEEN

LA 31.10. KLO 19
IKOSET
Hauen laulut

LA 7.11. KLO 19
ANSSI KELA
Nummela 25-vuotis-juhlakiertue

PE 13.11. KLO 19
LITKU KLEMETTI

SU 15.11. KLO 18
**DAVE LINDHOLM &
PEPE AHLQVIST**
Walkin' Blues -tour

PE 20.11. KLO 19
ARPPA
Akustisesti saleissa

LA 21.11. KLO 14
**MUUMIT - PYRSTÖTÄHTÄÄ
ETSIMÄSSÄ**

TO 26.11. KLO 19
JACKE BJÖRKLUND
Havainoja -stand up show (K18)

TO 3.12. KLO 19
**AKUN JA IIRON
PIKKUJOULUSHOW** (K18)

PE 4.12. KLO 19
ADHD SUPERVOIMA 2
Fredin Paluu (K18)

PE 18.12. KLO 19
HEVISAURUS
Maailmankiertueella - RÄYH!

Pidätämme oikeuden muutoksiin.
Ajantasainen ohjelmisto:
hyvinkäasali.fi